

SB.2

საბჭოთავი

საბჭოთავი

/საბჭოთავი წინა პერიოდში მდებარეობდა
ქვემოთაღნიშნულ ხარისხის მთავარად/

F 20634

საბჭოთავი

1944

საბ. წინა პერიოდის საბ. ქვემოთაღნიშნულ პერიოდში
მდებარეობდა

1943.

წიგნის სტრუქტურა

წიგნის სტრუქტურა 1-8 . . .

მ თ რ უ თ გ რ ა უ რ ა 9-15

მ თ რ უ თ გ ე ნ ე ბ ი ს ი

რელიგიის წარმომადგენელი უმცირესობები 16-20

საქართველოს რელიგიის სტრუქტურული ფორმები

მნიშვნელოვანი მხრები

 მთავარი 21-25

 მთავარი 25-32

მთავარი მნიშვნელოვანი მხრები 33-36

მნიშვნელოვანი მხრები და მათი უმცირესობის მნიშვნელოვანი

 მხრები 37-38

საქართველოს მნიშვნელოვანი უმცირესობები 38-45

უმცირესობის წარმომადგენელი მნიშვნელოვანი 43-45

ეროვნულ-საკუთრების უმცირესობის უმცირესობები 45-53

 მნიშვნელოვანი მხრები 53-68

კარგად უმცირესობები 69-74

მნიშვნელოვანი მხრები 74-80

რელიგიის უმცირესობის უმცირესობები

 მნიშვნელოვანი 81-93

 უმცირესობები 94-97

გამომწვევები და მათი უმცირესობები 98-103

ჩვენ მიერ აღებული რაიონის-სამეგრელოს ვაკის-წესპატიოსანების
 ჩატარებულ ნაწილს სავალი მუშაობა, რაც განისაზღვრავს თქვენი გამგებან-
 რების აღნიშნულ მხარეში. პირველი გამგებანობა მთელი თბილისის
 სახელმწიფო უნივერსიტეტის 1938 წლის ზაფხულში ნაწილ-სავალი-
 ში ურთი მუშაობა. ჩემთან ურთი მთლიანობა თბილისის სახ.
 უნივერსიტეტის გეოგრაფია-გეოლოგიური ფაკულტეტის სტუდენტთა გ. სე-
 სიასთან. ამ გამგებანობის მიზანს წარმოადგენდა ჩვენს წინააღ-
 წამებში პრეპარატიული საკითხების ადგილი გამგებანობის ~~მუშაობის~~ ცდა
 და სავალი აღებული რაიონის /სამეგრელოს ვაკის მნიშვნელოვანი
 ნაწილის/ გეოგრაფიული მახასიათებლების შესახებ მისაღებ მუშაობა-
 ბა. სამსამ მთელი მუშაობა გამგებანობა, მასამ მუშაობებში ნაწილ-
 ტორიული მუშაობის რაიონის მუშაობა, მასამ ამ მიხედვით მუშაობ-
 ადგილი მიზანს წარმოადგენდა მასამუშაობებში ნაწილ-
 ტორის სიღრმის განსაზღვრის, რამდენიმე, მუშაობა ნაწილ-
 ტორის ნაწილში არ მთლიანობა. რამდენიმე უკეთ-
 სადა მუშაობის გეოლოგიური ნაწილ-ტორის მიხედვით, ის წარმოადგ-
 ენიდა, რამდენიმე ძველი მასამუშაობის /სამეგრელოს ვაკის/ ისე ახალი
 /მუშაობის, კარგად და სხვ./ გამგებანობის მუშაობის, რამდენიმე გეოგრაფი-
 კული, ისე გეოლოგიური ნაწილ-ტორის, მიზანში რაიონების მუშა-
 ხობ /მასამ. ახალი მუშაობა და სავალი მუშაობის სამსამი/ ამიტომ
 გვიხდებოდა უმთავრესად მისი მუშაობა და მთლიანად სავალი გამგ-
 სასამუშაო საკითხში პარალელურად გამგებანობა.

ნაწილ-ტორის მუშაობების და კარგად მასამუშაობის მუშაობ-
 ბების მუშაობა ვადა გამგებანობის მუშაობების მთლიანად.

პირველი სავალი მუშაობა მუშაობების მთლიანად ხასიათს ახარებდა.
 ამ მუშაობის ჩვენ მუშაობის რამდენიმე მნიშვნელოვანი მარშრუტის გამგ-
 რება, კარგად მთლიანად მუშაობების ხასიათების განსაზღვრის და მთლიანად
 მთლიანად მუშაობების მთლიანად, განსაზღვრებულად კი ნაწილ მუშაობების
 კარგად-მთლიანად და ურთილ მთლიანად. მარშრუტების მუშაობის მთლიანად

უქცუოთა ურთიერთ-საკუთრებად ურთიერთს, მათგ. მიწისპირული ხეობები, აგრეთვე ზოგიერთ მიწისპირულად მიწისუფლებს და მათ მიწის განვიდობარე-ბული ურთიერთს, მათგ. კარსტული, მეწერული, ღრუბანცურის და სხ.

საღებული რაიონის გეომორფოლოგიური დახასიათებისათვის ერთდროანდ საველე მუშაობა არასაკმაოროდ იყო, ამიტომ მრავალი საკითხის და-ზუსტებისათვის საჭირო გახდა მეორე გამოგზავრება, რთმულიც მთქნის 1939 წელს, ისევე სტ. გ. სუნიანცილიან ურთად, მათგამ ეს გამოგზავ-რება სხვადასხვა მიზნების გამო ძლიერ ხანმოკლე (ერთკვირიანი) იყო, რამაც ხელი შეუშალა დასახული პრობლემების მთლიანად გაფარას.

1943 წლის ზაფხულზე შესაძლებელი გახდა რამდენიმე ერთდროული ექსპურსიის ჩატარება, რთმის მთავარი მიზანი ცარსტული ურთების შესწავლა იყო. ამგვარად, ჩატარებულ საველე მუშაობისა და არსებულ რეკონსტრუქციის გამოყენების რეზულტატს წარმოადგენს წინამდებარე წრ-თა, რთმულიც განხილული ცალკეული საკითხები, კიდევ მონახვის ად-გილებზე შემოწმებას და დაზუსტებას, გარდა ამისა ზოგიერთი პრობლე-მების შესამოწმებლად საჭირო იქნება მათი შესწავლა მეზობელი /მაგ. აფხაზეთში/ რაიონშიც.

რეკონსტრუქციის საველე მუშაობის, ისევე ამ მრთმის შესწავლების საქმი-ნი განსაკუთრებულ ხელმძღვანელობას და მითითებებს უღებულად პრთა. სტ. ნ. ჯანუხიცილიანთან, ამიტომ ნებას ვაძლევ ჩემს თავს, მთვასხვეთ მას ჩემი გულითადი მადლობა; მადლობას მთვასხვეთ აგრე-თვე პრთა. ბ. ბ. ღმრინის, რთმულიც ხელი შეუვიქნის ზოგიერთი სა-კითხების გაფარევათსა და საერთოდ, ამ მრთმის გამთავრების დაჩე-რებაში.

სამეგრელოს ვაკე წარმთაღგენს კოლხეთის ბარის ნაწილს, რომელიც მდებარეობს კოლხეთის დაბლობსა და სამეგრელოს მალაქ მიწებს შორის; აღმოსავლეთიდან მას საზღვრავს მდ. ტეხური, დასავლეთით საზღვარი აღწევს მდ. შანინწყლის დინებადგესამხრეთი საზღვარი კოლხეთის დაბლობის განსწორი უმთხვევა თბილის-სოხუმი რკინის გზის ხაზს, ხოლო ჩრდილო საზღვარი მიდის სამეგრელოს მიწების სამხრეთ ძირამდე.

სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილიც ჩვენ მიერ შეესაჯიღ რაიონს ეკუთვნის მთა ურთა, რომელიც ვიწროდ არის შეჭრილი კოლხეთის დაბლობში უნგურის ხეობის მიმართულებით. რაიონის უკიდურეს წერტილებს წარმთაღგენს: აღმოსავლეთით—აღმოსავლეთ-სივრძეების $42^{\circ} 19'$; დასავლეთით—აღმ-სივრძეების $41^{\circ} 47'$; ჩრდილოეთით—ჩრდილო-სივრძეების $42^{\circ} 48'$; სამხრეთით— $42^{\circ} 17'$. რაიონის საერთო ფართობი აღწევს 800 კვადრატ კილომეტრამდე. მთელი ეს სივრცე წარმთაღგენს ცალკეობრივი რელიეფის მქონე ბორცვიან ვაკეს, რომელიც მცირე დახრილობით ხა-სიანადგება სამხრეთისაკენ. სამი მხრიდან, — აღმოსავლეთიდან, ჩრდილო-ეთიდან და სამხრეთიდან მას ეკუთვნის მიწები, დასავლეთისაკენ კი, დადაბლებული და რელიეფით გამარტივებული, უკავშირდება უნგურის ტერასებს. ამგვარად, ის უბნის მსგავსი რაიონისაა, რომლის ოთხ მხარე დასავლეთისაკენაა მიმართული. პიკეტაჟის მიერ დანა-წესებების შედეგად მისმა ბუნებრივად მიიღო ბორცვიანი სახე; ამი-ცხად რელიეფის საერთო თავისებურებას აქ წარმთაღგენს მალაქების დაბლობებთან მორიგეობა, ისე რომ დაბლობები, ანუ რელიეფის უარყოფითი ფორმები, უმთხვევა მიწისაკენ ხეობებს, მალაქებს, ანუ და-ბლობით ფორმები კი წყარგამყოფებს. ამგვარად, შეესაჯიღ რაიონის საერთო რელიეფის მხრივ შეიძლება ვუწოდოთ ბორცვიან-ცალკეობრივი ვაკე, რომელიც დასავლეთისაკენ, უნგურის მარჯვენა მხარეზე, ადუბ-ბეთის ტერასისაზე გრძელდება, სადაც შესამჩნევად ვიწროდება, კავკასიონის მთიან რაიონის სანაპიროსთან დაახლოებით გამო.

ისე, როგორც საქართველოს სხვა ნაწილები, კოლხეთის ბარი და კერ-ძოდ სამეგრელოს ვაკე გეომორფოლოგიურად არა სპეციალურად არის შეეს-აჯიღილი.

Եւ այն Յոշոն Նանասիրայեան զա Նայրաթոք յաղեպոն ցոյցուողն զոք
 ոնցորդնս ո՛ր յայնքս Նեշաթանեքս մկշրեյարեանն յժջըլընս զրոտոթան
 զըլմիջոյ. Յոգոյրա՛ն Յորեան, իրմըլեանն զամոգծաճնոն ոցընըն յաղեպո-
 ՛նն Նեշա զաճաղեթեան, աճարմոյեթըն ազրեպոյ մինն զարձրապոյր աղ-
 թըրասնաթ. անդոնս մագ. անղանքըլո լամեյրեթ, իրմըլմանն Նամեգրըլո-
նն զաՅցո 18 թըլո. լամեյրեթիմ աղթըրա Նամեգրըլոն Յըթանոն, Յանս,
մցընարայրոթա զա Նե.

Նամեգրըլոն Յոր յըլն աղթըրմոթա յարապըլ յնաճոյ մոսնթոնս յանշո-
 ՛նն 18-Նայպշունն որմոթոնան թըլեան /15/. Յանշոնն աղթըրմոյն աղթն
 յմոսարի Նաթ Նամեգրըլոն արմոնն/ մըլեանարայրոթա Նաճըլըրեան;
 Յան-
 Նայպշոնն զարաթըլեան ^{ճոյն} մոսայթոնս մըլնարայրեան.

ԿՅըլա ժջըլմա մկշրեյարմա Նաճանաթո թըլնոն թըլնոնս յաղեպոն
 Նայրաթո թըլնաճանն Նայթմեան, մագրամ մոնն յարո զըթաղարն զարձրա-
 ՛նն զա զարձրոցոյրն զամոկշրեյար զանթցո XIX Նայպշունն. ամ մեհնոյ
մննթըլեպոնն լըլաթըլ մոյժըլոտ Ն. Նոմոնեպոնն, Ը. Ծանցըլնն
զա ս. Նորեպոնն, իրմըլեանն 1875թ. զամոսայթըլընն յաղեպոնն
նրոնն /40/. Յանսնայրեթըլ հանթեմիջոյ յն նրոնն Նամեգրըլոն թըլնա-
նոյ թըլնոյթա հանոթալոն Յոր յըլ մոսար զամոկշրեյար. զանթա ոմո-
նա, իրմն ամ նրոննս աղթն ^{Նամեգրըլոն} զարձրոցոյրն թըլնաճըլնն
թըլնոյթա, ման մննթըլեպոնն թըլնոնն թըլնոյթն զարմորեպոնն
թըլնաճըլնն Նայթմեանն, նրոննս աճըրեթն զարձրոցոյրն
աճըլըլեանն Յանշո-
 ՛նն թըլնոյթն իրմոյթոնն զարմոյթն զա Նայրաթո աճարմոյեթըն
թըլնաճըլնոն
հանոնն զարմորեպոնն աղթըրաս. աճըրեթն զարձրոցոյրն
զանսնոն-
ոյթննսնոնն մոթըլմըլն աղթոն Նեշաթանեքս զարձրոցոյրն
թըլնոյթն, իրմըլեանն աղթեթըլնս մոսար մըլնարայրըլ
նոյթըլնոնն. Յոր յըլըլոցըլննս
աղթըրմոյնս թըլնոյթն մըլնարայրըլ զնոնն Նեշոնն.
նրոննն մոսնըլըլ-
թըլնոյթն, իրմըլնն Նեշաթոյ մըլնարայրոթն Նամեգրըլոն
նորեպոնն Նե-
թըլնոյթն, իրմըլնն զաթարըլնս մըլնարայրըլ
նեթըլնոյթն. թըլնոյթն Նամեհնոյ
ոննսպշոն, յաննոյթըլնս ին յաղեպոնն զանթըլնն,
Յըլնոնն յըլնոնն
թըլնոյթն մըլնարայրըլն. զանթըլնոյթն զանթըլննսպշոն
թըլնոյթն
ոննսպշոնն ինթըլնն զարմոյթն, իրմըլնն, աճըրեթն, մոսննն
նեթըլնոյթն

გავრცელებას. მემორიალს მრთმამთი მთავრბეღია წყარვამცოთთა რეღიუღის
 ფახასნათებამ. ასე იმგ. სთუღი უკის მრფიღლ-ფასავღეღთი მდებარე
 სიღრმე ცივისა და ხთბის-წყღის ფინებამთა მრრისღ ქარმთაფღენს
 მიცნრეღ ფაბთრცვიღ უკავს. რთბეღის მქამრეღ იკვეთებამ ცივისა და ხთ-
 ბის-წყღის წენსკაფებთ. მალღებამ რა უმინმწეღლმ მრფიღლ-მრმთ-
 სავღეღთსკენ, ამავღ მრთს ფაფაბღებამს განმცფის სამბრეღ-ფასავ-
 ლეღთს მიმარტუღებთ. თანფათანბბთ კვარგამს ბრჩემანბბამ და
 ბთლს მუემწინეღლმ ფაფაფის კთღბეღთს ფაბღბბბ. მემორიალს მკერე-
 ბი მრინმწენკენ, რთბ მბეღ ამ სიღრმეღებე გავრცეღებუღია მღუღიუღი
 ნაღუნებბ, რთბღებბ მუღებამ კვარცის უვინებბსკამ. ეს ნაღუნე-
 ბი მრამ მარტო ბრჩეღებბს მარამს, მრამბეღ ხეღებბის და ხრამბბის
 გვეღა მერღებბბს და მსკერს.

რეღიუღის ბრგამთი ფახასნათებბის მემორიალს მკერებბი იბღეღიან-
 სტრამტგრამუღ სქემას, რისსვისამც სარგებღებბენ ცივის მარცხენამ
 მხარეღებე მრსებუღ გამმიწეღებბბთ. უკის მთამ, მკერებბთ, ბეფამ
 ცარცის კრქვებბსკამ მრის მგებუღი; მბღი მრებბი სამბრეღ
 ნაბღბბი სამბრეღ მიმარტუღებბთამა მამანებუღი. ამამის მწიკღბბბი
 გრტეღებამ სამბრეღ-ფასავღეღთსკენ, უკამწინღებამ უკის მთამ და
 მთავრღებამ ცივის ხეღამბბ. მემორიალს მრინმწეღლს, რთბ ეს მხარე
 გეღლმგმურ ქარსუღბბი ქარმთაფღებამ გრტეღ და ვინრთ ნახეღმარკუენ-
 ტულს, რთბეღის ღრმამ იყო ბღვამბბი მუწრღღი სამბრეღ-ფასავღეღთის
 მიმარტუღებბთ და კეღმამა რრ ფიღ უბბს, სამბეღრღლსამ და კთღბეღთ-
 სამს. ნახეღმარკუენტულის მერღებბებბე ბღვის ტაღებბი მქარმებბამ
 ინტენსიურ მბრამბიურ მქემბეღებამს, გამსამტუბრებბთ სამბრეღ მხარე-
 ბე, რამგამ კთღბეღთს უბბ უმრთ მინმწინეღლმვამბი იყო; ხეღისმემ-
 წყთბ ვინრბამს ქარმთაფღებამ მგრეღებე უმრებბის გამსტენებუღი მი-
 მარტუღებამა მღსამინმწენკამა მს გარემებამ, რთბ მკერებბს მურამ-
 ლებბს გარებბე მრ ფაუტეღებბამთ კიღრტუღებბის ფახასნათებამც, რთ-
 ბეღსამც მრთმამთი მინმწინეღლმვამბი მფღღი უკამამ. სკემამო ვრცღამო
 მრის მრცემული ტეხურის ფახასნათებამ სამამვიღამ წენსარმამამბეღ,
 მემორიალს მრწინღღია მსხმბურს. მსხმბურს, ხთბისწყღსამ და ტეხურს

მწიფის მიღებას სივრცე, ავტორები, წარმომადგენელ ფაქტორებზე ვაჟებს, რამდენიმე დამხრულობა ჩრდილოეთით, აღმოსავლეთით და ნაწილობრივ სამხრეთით, ღრუბის სისტემის გარდასვნი მიწის წინამხარეები. რელიეფის უსწორმასწორობის მიზგად დასახელებები მიწისარეულ ხეობებში და ხრამებში, რამდენიმე ეკუთვნიან ცივს, ხშირსწყლის და გუბურს მიწისარეულ მიწისარეულა ჩრდილო-აღმოსავლეთით სამხრეთ-დასავლეთით დასავლეთით; ამიტომ მათ-მწიფის არსებობის სურვილის მიწისარეულა დასავლეთით. ავტორები აღნიშნავენ, რომ ამ მიწის სამხრეთ გუბურ-გდურნი ხანდაზო დასახელებს. მის ახლო წარსულში ამისთვის. ავტორები მრთამდე მნიშვნელოვან ადგილს უთმობენ მეტოხეულ ნაგებებში განსაკუთრებით აღუვიფნის, მემდვიე დედასიფნის და სხვას.

XIX საუკუნის მეორე ნახევარში დიდი მუშაობა იქნა ჩატარებული კოლხეთის ტერიტორიაში მესაქვილისათვის.

სამეგრელოს პირობებში აღწერილობა მთავრდება ვ. ფ. მავთის 1896 წელში გამოცემულ მრთამდე /24/, რამდენიმე ავტორი მესაქვილი რამდენს ახასიათებს რელიეფისა და პირობებში მხრით. პირველყოფილსა ეხება რელიეფს, გამომავლს მარტობებს წყაროგამომავლების სახით და იძლევა მათ დახასიათებას, მემდვიე საკმაოდ დასავლეთით აღწერს რამდენს პირობებში დასახელებებს.

სამხრეთ კოლხეთის ბარის და, კერძოდ, სამეგრელოს ვაჟის რელიეფის დახასიათებისათვის სივრცის რამდენიმე გამოკვლევებში დიდი როლი იქონია. ამიტომ ასეთი ხასიათის დიფერენცია სამეგრელოს მესაქვილის დასავლეთით დასახელებს. მემდვიე ნაწილობრივ ამ საკმაოდ მთხარეებელი აქვს. გემდვიე დასახელებული რამდენიმე მესაქვილს, რამდენიმე მწიფის აღსანიშნავია სიმთხვეობის მიერ რელიეფის ბოლოში დახასიათება გუბურგდურ აღწერასთან დასავლეთით. უფრო მრთამდე მესაქვილს მესაქვილს ვაჟის სივრცის გუბურმთხვეობის დასახელებების სურვილი, სადაც სამეგრელოს მრთამდე ვაჟის სხვა მემდვიე აღსანიშნავია რამდენიმე თანად გამოცემულ ფაქტ. ამ მიხრით პირველი ნაშინი დასახელება რამდენიმე,

რთმელმაც 1917 წ. კავკასიის გეომორფოლოგიურ მხარეებში დაკვირვებას, სადაც
 ჩვენი რამდენი პლენიზაცია ცალკე გეომორფოლოგიურ ერთეულად და უწოდებ
 სამეგრელოს დახრძილი ვაკე /35/. ავტორი იმ ვაკე განვიხილავთ მეტ-
 ხეულობის ფორმების ნაღველებს დაგროვებით. გარდაამიხსნა მის წარ-
 მთქმნაში დიდ რაოდენობის მდინარეებში-ენგურმა, ხობმა, ტეხურ-
 მა, რთმელმა მთებში განმსვლილმა მდინარეებში დიდ განმსვლილებს
 კლუბებს. ამჟამად ეს კლუბები დანაწილებულია რამდენიმე ცალკე
 მარტებში სახით.

მეორე, ძველი უფრო მნიშვნელოვან მასალას, სამეგრელოს ვაკის
 გეომორფოლოგიურად დახასიათებისათვის წარმომადგენს პრფ. ა. ნ. ჯა-
 ვახიძის წიგნი "სამეგრელოს გეოგრაფია. ტ. I, გეომორფოლოგია"
 /44/. სადაც ავტორი სამეგრელოს სხვა გეომორფოლოგიურ ერთეულებთან
 ერთად გამოკვლავს კლუბების ბუნებას, რთმელსაც კიდევ კვლავ იმ მორფო-
 ლოგიურ ნაწილად: კლუბების დაბლობად და ვაკეებად. სამეგრელოს ვაკე
 მიკროფორმებშია მეორე /ვაკეების/ მორფოლოგიურ ერთეულს. ავტორი პირ-
 ვლად დიდი მთა ურთავს დახასიათებას. პლენიზაცია, რთმე ურთავს, რთმე-
 ლიც აგებულა ცარცული და მესამეული ნაღველებისაგან, ირავლიც მდინარე-
 საზღვრულია დაბლობებში და სიმაღლით აღწევს 465 მ. მდინარე უბნად
 ვაკის მთას, რთმელიც ავტორი რელიეფის მხრივ ურთავს ანალოგიურად,
 ამის მიზეზად ასახელებს გეოლოგიურ სტრუქტურის ანალოგიურობას-ვაკის
 მთა, ისე როგორც ურთავს ანტიკლინს წარმომადგენს. ურთავს და ვაკის,
 როგორც განაპირა მთების, დახასიათების მდინარე ავტორი ვადასის ვა-
 კის მორფოლოგიურ აღწერაში სამეგრელოს ვაკე ავტორი მდებარეობს
 სამეგრელოს მთების სამხრეთ მხარეზე, ლალიძგასა და ცხენისწყალს
 მხრის, კლუბების ბუნების პიკსტრუქტურულ საზღვარს პრენიან სამეგრელოს
 ქვეს სამხრეთ კალის უკანასკნელი მარტივი მთები, რთმეების 800-
 1000 მეტრის სიმაღლიდან სწყობიდან ბუნის პირზე 400-450 მ-მდე.
 ამ სიმაღლიდან ბუნის ბრყელი, მავრამი მეტად დასურული მრავალი
 მდინარით, ბუნის ირავს უარყოფითად გამოვლენებს სამხრეთ-დასავლეთი-
 საკენ და პრენის სამეგრელოს ვაკეს" /44/. გეოგრაფიული მდებარეობის

ზოგადი განსაზღვრის ქვეშე, უხედა გეოლოგიური აგებულებას და აღნიშნავს, რომ „მესამეული ნაღვეებს, რომელთაც განაგრძობს აგებულება ეს ვაჟი, დედუკური ნაღვეები უარსავს. დაბლობის პირზე ვაჟის ნაღვეებში კირქვის ზღვარზე შეკრებილებული ქვიშაქვიანი მასალებით, კენჭები და ლორი სჭარბობს-ამ ნაღვეებით აგებული სერები განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია“.

იმავ 1926 წელს გამოქვეყნდა ნ.ს. მისკინის მიერ შედგენილი კვანძის გეოლოგიური და რადიკლების რუკა /43/, სტრუქტურული ანტიკლინის # 35 რადიკლი, გამოყოფილი აქვს დასავლეთ ამიერკავკასიის მთების პირამიტური ფენის მიხედვით, რომელიც შედის სამეგრელოს ვაჟი. რადიკლი ნაღვეება ატმოსფეროს ფენის ფენებზე და გრძელდება ჯერ სამეგრელოში და შემდეგ ვიწრო ზოლით დასავლეთის მიმართულებით. ავტორს ფენების მიხედვით აქვს მართალი კვანძის მიხედვით გეოლოგიური რადიკლების დასახლდა, დასავლეთ რადიკლების და მათში რადიკლის საინტერესო რადიკლის წესებზე დასახლდა დასავლეთის ვაჟის მიხედვით აქვს მრავალი მთხრობა ნაღვეები, რომელიც ჯერ არ გამოქვეყნებულა. სტრუქტურული, მის მიერ შედგენილი ამიერკავკასიის გეოლოგიური რადიკლების რუკაზე შექმნილი რადიკლით გამოყოფილი აქვს დასავლეთ კავკასიის სამხრეთ დასავლეთის კირქვიანი-კარსტული ზონის კარსტული რელიეფის მიხედვით სამხრეთში /22/, რომელიც შედის სამეგრელოს ვაჟი. ავტორს ამ გეოლოგიური რადიკლის გამოყოფის პრინციპად აღებული აქვს მხოლოდ კარსტული მთხრობები.

პროფ. ბ. კ. მთხრობის მიხედვით კავკასიის გეოლოგიური რადიკლების რუკაზე დასავლეთ კავკასიის მიხედვით უკრავიანად გამოყოფილია "მთების პირის რადიკლი მთხრობის ფენების /ზღვიური და მდინარეული/ უარით განსაკუთრებით" /12/. ატმოსფეროს ფენის ვაჟი რადიკლი გამოყოფილი აქვს ზღვის სანაპიროს განსაკუთრებული ვიწრო ზონით, უნდა აღინიშნოს დასავლეთის დასავლეთი რადიკლის სამეგრელოს ვაჟი, არამედ ზონის გრძელდება ფენების წყლისავე. ავტორი ამ ზონის რელიეფის დასახლდა მთხრობის მიხედვით ხედავს განსაკუთრებით დიდი მთხრობები მრავალზე ფენების, რომელიც პირველად დასავლეთში მთხრობის მიხედვით ხედავს პრინციპად უარსავლეთ მიმართდასახლდა.

სამეგრელოს უკან გეოლოგიურ აგებულებას შეესაბამებ სიმინტროპის
 წებოვან სარქოზული გამოკვლევაში არ შესრულებულა უკანასკნელი წლი-
 ბამდე, მხოლოდ უკანასკნელი 10-15 წლის განმავლობაში გამოქვეყნდა
 რამდენიმე წიგნი, რომელიც განაგრძობს ალსანიძის ნ. თ. მეორეც გამ-
 მოკვლევაში, რომელიც დათვლილია 1931 წელს /27/. ავტორმა დააბეჭდა
 ეს მასალები სამეგრელოს სტრატეგიაში და შექმნილია შეესაბამებ,
 აგრეთვე ნაწილობრივ შეეხებ რაიონის სარქოზ მონოგრაფიულ მასალებზე
 რეზანს და კერძოდ მდინარეულ ტერასებს. ამ მხრივ მას განხილული
 აქვს უფრო ვრცელი მდ. ენგურის ხეობა. აღნიშნავს, რომ მის ქვემო
 წელს განვიხილავდით რამდენიმე ტერასი. ტერასები გამოიყოფილი
 აქვს სამი. ჯერჯერობით მათი შეფასებები სიმინტროპ /ენგურის
 ახლანდელი კალაპოტოფან/ წებოვანად: ქვედა მალეობა 15 მეტრ-
 ბი, შუა 75-80 მეტრები, ზედა კი 150 მეტრები. ავტორი ყველაზე უფრო
 ძველ ტერასად სარქოზის უკანასკნელს, არამარტო ენგურისათვის,
 არამედ მთელი ამ მხარისათვის და ათარბებს მინდვილურად; 75-80 მე-
 ტრის - რისულად. ზედადის სამხრეთით ავტორი აღნიშნავს 25-30-
 მეტრისა და ზღვარს ენგურის მარცხენა მხარეზე და შეესაბამებლად სტრ-
 დის მის ვიწრო ბნევიანებას. ამასვე ბნევიანების ტერასის არსებო-
 ბას ავტორი ვარაუდობს აგრეთვე ენგურის მარჯვენა მხარეზეც.

სამეგრელოს სამხრეთ ნაწილის გეოლოგიური გამოკვლევაში
 1933 წელს ჩამატდა ნ. თ. კაჭარავამი და დასრულდა სტატია სათაურ-
 რით "სამეგრელოს სამხრეთ კირქვიანი ზონის ნაწილის გეოლოგია"
 /19/. ავტორი წიგნითი პირველყოფილისა იძლევა მთავარ მონოგრაფიულ
 დახასიათებას, წებოვან ეხება მდინარეულ ტერასებს და სულ მარტო ტერასის
 გამოკვლევას: პირველს, რომელიც 60-მეტრამდე მალეობა მდ. ჯუმი-
 დანს აკრთვებენ ენგურს, მეორე ტერასი მდინარეებშიდან 10 მეტრის
 სიმალეზე. ამის წებოვან მთავარი აქვს რაიონის სტრატეგიაში
 და შექმნილია დახასიათება, მთავარ სპეციალებში არ უთარბებია
 ბ. მეორეც.

სამეგრელოს და მის მუხრანულ რაიონებში დასახლებულ
სამეგრელებს მასალებს იძლევა პრემ. ბ. ი. ყაუჩიძის საფრ-
სურველი წილობანი /17/, რომლის მიხედვითაც მუხრანის რაიონის
კლდეების მართვას ვაკუბრაციის ნაშენი 80-დან 400-500 მეტრამდე.
სველიანი ამ რაიონის რელიეფის განვიხილვისას უმთავრესად უკუნიშნე-
ლად იმართებიან ხსენის, რის ფაქტობრივობისადაც აღნიშნავს ტერ-
მებს.

ტეხურის მუხრანის პრემიერის რაიონის სამეგრელოს მას-
სადაც იმეგრეთ. ბ. ნუკუბიძე /30/.

სამეგრელოს ვაკის გეოლოგიური დასახლებებისათვის დაკავშირე-
ბით, ჩვენ მიერ გამოყენებული იყო სხვა მრავალი დიფერენციალური
პრობლემა, რომელიც მუხრანის რაიონის უმთავრესად არ უხდება, მაგრამ მთ-
ლი რაიონის მსაზრისათვის საჭიროდ უნდა იქნას მათი გამოყენება.
ნაშენი ამ წილობისათვის ნაჩვენებნი იქნება გამოყენებული დიფერენციალური
სიძინი.

მ თ რ უ თ გ რ ა ღ ი ა

სამეგრელოს ვაკე წარმომადგენელთა სამსახურთა ვაკეპროტონის სამხრეთი
ფორმებში განსწავლეთ მიწათმფლობელთა ბუნების ნაწილი. მას ჩრდილო-
ეთიდან და აღმოსავლეთით დასავლეთი მხარე, ხოლო სამხრეთით
კლდეების ფორმები. ვაკის ჩრდილოეთი მიწათმფლობელთა სამეგრელოს მიწ-
ში, რომელიც სიმაღლე აღწევს 2000-3000მ-მდე. თვითონ ვაკე პითონ-
მეგრული და განსწავლეთ უფრო დასავლეთი; მისი ბუნების წყაროებში
სიმაღლე 300-400-მეტრამდეა. ხეობების განსწავლეთ დასავლეთით სიმაღ-
ლე ჩვეულებრივად 200-მეტრზე ნაკლებია. სამეგრელოს მაღალი მიწი-
დან ვაკე ცენტრ და მაღალი საფეხურიდან არის გამოყოფილი. ვაკის ზე-
დაპირის ემინენცია სუსტი დახრილობა სამხრეთით და დასავლეთით
ენჭურის ხეობის მიმართულია. ზედაპირი დასაწევრებელია მრავალ-
რიცხოვანი ხეობების და ხევების, რაც იწვევს სიმაღლეებში წესმი-
წევ სხვაობებს; ვარდა ამისა მის უმარცხველში წვიმის სამხრეთ-მხარე-
ზე, კლდეების საზღვარზე მიწათმფლობელთა ბუნება, რომელიც რელიეფის
მხრივ განსხვავდება ვაკის უმარცხველ ნაწილისაგან. მიუხედავად იმი-
თხა, რომ სამეგრელოს ვაკეს არ ახასიათებს რელიეფის მრავალფეროვნება
და მკვეთრი პითონმეგრული სხვაობები, აქ მაინც შეიძლება გამო-
ყოს რამდენიმე მთავარი მხრეგრაფიული ელემენტი:

- 1. სამხრეთი განაპირა მიწები.
- 2. სამხრეთი მთისპირა სერები.
- 3. ვაკის ცენტრალური ნაწილი.
- 4. ჩრდილო მთისპირა სერები

1. სამხრეთი განაპირა მიწები. მას ეკუთვნის ურთა, რომელიც მიწათ-
მფლობელთა სამხრეთი კიდე დასავლეთ ნაწილში; შემდეგ ვაკის მთა, რომელ-
იც სამხრეთი კიდე დასავლეთ ნაწილში მიწათმფლობელთა კიდევ აღმოს-
ავლეთით მის გაგრძელებას წარმოადგენს ნაქალაქების მთა, რომელიც
ფეხურიდან ეკუთვნის და გრძელდება მის მარცხენა მხარეზე.

ურთა დასავლეთით ნაწილში უნდა იქნას მარცხენა ტერასებზე დასაშენებელი. მის
 /ურთა/ უკიდურეს დასავლეთ ნაწილს კვანთს მიდინარე ჯუმი, სადა დასაშენებელი
 უნდა იქნას ურთა მთავარი ნაწილი, წებოვანი კედლებს სამხრეთ-
 აღმოსავლეთურ გასწვრივებას და გრძელდება ხეობის მხარეს. უკიდურეს სი-
 რცხვეთ ურთა ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი მთა, რომელიც სიმაღლე 400 მეტრს
 აღემატება. მისი ჩრდილ, ჩრდილო და სამხრეთი ფერდობის მაღალი ნაწი-
 ლი ცნობის რეკონსტრუქციის ხასიათდება; ფერდობის დაქანების კუთხე სამუშა-
 ლოდ 30-32⁰-ს უდრის. მხედის ახასიათებს უსწორმასწორობა; ამოჭრის სიღრმე
 სიღრმეების საზღვრები ზედაპირზე მათ მიმდებარეობს. ჩრდილო მხედის, ასე-
 ვე ფერდობები, უმთავრესად მუხრანის მიწის ნაკვეთისაა წებოვანი. ფერ-
 დობები დასურთილია ხე-ხეობებით, რომელიც რეკონსტრუქციის დამახასიათ-
 ებელია ზედაპირზე ღრმა და უძრავ კალაპოტით საჭრისა. მიდინარეობს
 მთის ყველაზე მნიშვნელოვანია: დასავლეთით ჯუმი და აღმოსავლეთით
 მუხრან. ამგონობის ნაკვეთები წარმოადგენს წყაროების წებოვან
 მუხრანს. ურთა მისი ჩრდილო მუხრანს სიღრმეები წარმოადგენს წებოვან-
 ბით მაღალ ჩრდილო-აღმოსავლეთი კედლებს.

აღმოსავლეთ ნაწილში, მიდინარე ცნობის ფენებზე დასაშენებელი ჩრდილო-აღმოს-
 ავლეთის მიმართებულია. ურთა დასავლეთი ნაწილი; მისი აღმოსავლეთი
 გასწვრივებას წარმოადგენს ნაკვეთის მთა, რომელიც აღმოსავლეთის რა ტე-
 ხურის ფენებზე, წებოვანი გრძელდება ფენის აღმოსავლეთით. უკიდურ-
 ეს ნაკვეთის მთა რეკონსტრუქციის მიხედვით ურთა მსგავსია. დასავლეთი ნაწი-
 ლი, ასე სამკურნო უკიდურეს მთა ურთა მაღალია, 400 მეტრს აღემატება.
 აღმოსავლეთით დასაშენებელს განიცდის რამდენიმე მანძილზე, მუხრანის
 განსაკუთრებული წებოვანების მთაზე მსგავსება. ურთა მნიშვნელო-
 ვანი მთაზე დასაშენებელს განიცდის ნაკვეთის მთა. ასე ჩრდილ ფერდობი
 ცნობისა და დასაშენებელი, მხედის უსწორმასწორო რეკონსტრუქციის ხასიათდება;
 ხეობის მხედის ფენი დასაშენებლის საკონსტრუქციოს ვხვდებით. ჩრდილო-
 ვად მთა ფენის დასაშენებელი ნაკვეთების მიერ. საერთოდ უკიდურ-
 ეს ნაკვეთის

დაქვეყნის მიხედვით ფასდანილია მიწადაც ვარდნილად ხეობებშიც მიწა, მთ-
კვეთის ხრამში ვიწროდ და ღრმად არის ჩაჭრილი ჭურჭლებში. ნაქალაქე-
ვის მთა აღმოსავლეთითაა ვიწროდ და აბრკობის მით, რამდენიც ვიწრო
ფაქტორის მარცხენა ნაპირის გასწვრივ ჩრდილო-აღმოსავლეთითაა

2. სამხრეთით მდინარის სერები. ურბისა და ვაი-ნაქალაქევის მრთვე
/ჩრდილო და სამხრეთ/ მხარეზე, განსაკუთრებით ჩრდილო ჭურჭლებშიც
პარალელურად, მდებარეობს გასწვრივი სერები, რამდენიც წარმოსდგენს
მთავარი მიწების ჭრებშიც წაჭილს, მაგრამ უმეტეს შემთხვევაში მის-
გან გამომყოფილია გასწვრივი ხეობებიც. სერები რამდენიმე ურბიურ-
მხრის პარალელურ მარჯვენა მხრესა, რამდენიც ვარდნილად ხეობებშიც
არის დასაქვეყნებული. სამხრეთ მხარეზე სერები უფრო ნაკლები რაოდენ-
ობითაა წარმოდგენილი. ჩრდილო მხარეზე პარალელური მარჯვენა ვა-
ის მდინარეებშიც დასაბამისობით უკანაშია ბრუნდებიან წყალგამყოფ-
ებში. სერების გაყვანილობის მდინარეებშიც იხილება, რამდენიც მთავარი
მიწების. სამხრეთ სერები ხანდახან რამდენიმე საფეხურიანია და
დასრულებულია, რამდენიც სერები პარალელურად გასდევს. სერებს არ ახასია-
სებს ისეთი მკვეთრი რელიეფი, რამდენიც ურბისა და ვაი-ნაქალაქევის
მიწის მთლიან ნაწილს. პიკსამეტრულია და უფრო დაბალია, რამდენიც
რისა და 200 მეტრზე ნაკლები, მაგრამ რამდენიმე მსხვილი მდებარეობს კლ-
ბების დასაწყისშიც პირის, სერებშიც უფრო მთლიანი მიწების მთავრად
დას.

ურბის აღმოსავლეთით ხეობის-ქვეყნის მიდინარე მდინარე ვიწროდაც ვარდნილი
მდინარის სერები ვიწროდ და რამდენიმე მარჯვენა სხივით, რამდენიც
რელიეფის მხრივ მსგავსია მდინარის სერების. აქ ყველაზე მნიშვნე-
ლოვანია ხეობის-ქვეყნის მარჯვენა მხარეზე მდებარე ბიას მთა, რამდენიც
სამთლიან 300 მეტრს აღემატება. ეს მარჯვენა მხარეებს ადგილობრივი
მიდინარეა წყალგამყოფის რელიეფი. სამხრეთ მხარეზე კლბების დასაწყისშიც
გასწვრივი მთლიანი რელიეფი მკვეთრად იხილება ვიწროდ ურბიურად
დასაწყისშიც.

ნოქალაქელებს მიიღეს ჩრდილო მთისპირა სურები მიწისაჲ გურძემის
 წესართაჲთაჲ ვრძელდება ცეხურის ფინჯის მარჯვენა მხარეზე ჩრდი-
 ლთ-სამთისაჲდგომის მიმართულნი და ასრულებს წყალგამცემაჲს რთის
 ცეხურსა და გურძემის თხრის. ზედაპირული რელიეფი აქაჲს უსწორმასწო-
 რთა. გარდა ხეც-ხრამდობით დანაწევრებულსა, წყალგამცემაჲს სერი ზოგან
 სპილენძი ამალღებულსა, და რელიეფში გამორჩევა მუდარებით
 მუცის მკვეთრი ფორმებით. დასავლეთისა და ჩრდილო დასავლეთის მიმარ-
 თულნი ნაწილობრივ დადაბლებული უკაჲსიერება ვაკის დანარჩენ
 ნაწილს.

3. ვაკის ფენოლოგიური ნაწილი. განხილულ მთებთან მუდარებით ეს სიღ-
 რეჲს უფრო დაბალია; ^{მისი} რამდენიმე მალაღი რელიეფის მქონე ნაწილები
 წარმოადგენს წყალგამცემაჲს ვაკის მთავარ მიწისარება თხრის.

ცეხურის მარჯვენა მხარეზე იწეება ჩვი-ცეხურის წყალგამცემა,
 რთველიჲ ძლიერ დანაწევრებულსა ცეხურის მარჯვენა მუდარებით
 მდურ. მასთანამდურს სიმაღლით აწეებს 340 მეტრს. აქედან დასავლეთით
 სავრთხე რელიეფი კიდევ უფრო დაბლდება და სადა ხდება, განსაკუთ-
 რებთ წყალგამცემაჲს სამხრეთ ნაწილში, სადაჲს ზედაპირი მთავრებუ-
 ლსა. ჩრდილოეთისაკენ, გარდა მისსა რთ რელიეფი სავრთხე განიცდის
 რამდენიმე ამალღებას, წყალგამცემაჲს ხშირად ვრცელდება იზოლირე-
 ბული კონუსისმაგვარი მალღებები ჩიკაბო ჟურფობებით. ამიტომ აქ
 რელიეფი უსწორმასწორთა. ჩვი-ხობისწყლის წყალგამცემაჲს უფრო დაბა-
 ლსა სამხრეთ ნაწილში, სადაჲს სიმაღლე 200 მეტრს იწევსაჲს ამალღე-
 ვება, ჩრდილოეთისაკენ რელიეფი მალღდება და სოჲ. სოჲ. ღუნისწინება
 და ახუთის მიდამოებში მდებარე მალღებები 400 მეტრამდე სიმაღლით.

ხობის-წყლისა და ჭანის-წყლის წყალგამცემა, მსგავსად ვან-
 ლისა წყალგამცემაჲსა, წარმოადგენს ჩრდილოეთით სამხრეთისა-
 კენ მიმართულ ძლიერ დანაწევრებულ სივრცეს, სადაჲს იზოლირებულ
 მთებზე უფრო ვრცელ დაბლობებთან მიწისგეობს. აქაჲს სავრთხე რელიეფი
 ჩრდილოეთისაკენ განიცდის ამალღებას. სოჲლ კირსხთან ახლეს მდუ-

ծանր մոտ 400 մեգրամից, უფრო ხშირად კი გვხვდება 200-300 მეგრამ სიმძლიერის მქონე. ჭანისწილის დასავლეთით რელიეფი უფრო საფაფ და დაბლობებული. იმდენი რეზერვუარ-კონსერვაციული მალაქები უფრო იშვიათად გვხვდება. რელიეფი დასავლეთით /³⁰⁶ მიმართული საერთო დახრილობით დასიდა- დება, რაც საფუძვრის მისაგებად მიმდინარეობს მიდინარე ენგურისაკენ. ამგვარად, ვაკის ცენტრალური ნაწილისათვის დამახასიათებელია ცენტრ- ბრუნვი რელიეფი, ურთიერ - მონის პარალელურად მდებარე რამდენიმე დაბლობული წყაროების, რომლებიც ბოგჯერ წარმოდგენილია იმდენ- რეზერვუარ კონსერვაციული მალაქებით. ჩრდილოეთითაც მსგებრი რელიეფი გრძელდება ჩრდილო მიდინარე სურებაში, სადაც საერთო რელიეფი უფრო მაღალია და განსხვავებული ვაკის ცენტრალური ნაწილის რელიეფისაგან.

4. ჩრდილო მიდინარე სურები. ვაკის ჩრდილო სამხრეთში მაღალი ციფრით საფუძვრის განსწორვი მდებარეობს სურები, რომელთა რელიეფი, წინა განხილულ ვაკის ცენტრალურ ნაწილთან შედარებით, უფრო დაბლობულია, დაახლოებით 300-350 მეგრამი და დახრილობა ხეობებისა და ხევ-ბრა- მებში. ეს სურები, განსხვავებით ვაკის სამხრეთი მიდინარე სურებისა, უფრო მკვეთრად არის გამოყოფილი მის ჩრდილოეთით მდებარე მთებისაგან. ტიუხუფაყად ამისა ხეობებში მიდინარის განსწორვი მდებარე დაბლობები მეს სიგანეს აღწევს, ვიდრე სამხრეთისაკენ. ეს დამახასიათებელია, რეგულარული მიდინარეებისათვის / ხეობისწილი, ვეხური/, მსგებრი მათი შენაკადებისათვის.

საერთო საშუალოდ ვაკის ყველა ნაწილი ძლიერ განსწორებულია პიკეტაჟულით, მიდინარეთა ურყველობა კეთილდინს ხეობისწილს და ვეხურს, რომლებიც ვაკის მთავარი მიდინარეები. სხვა მიდინარეებთან შედარება დასახლებულია ჭანისწილი / ხეობისწილის მარჯვენა შენაკადი/, ზანა და მახმური / ხეობისწილის მარჯვენა შენაკადი / და სხვა. მიდინარეთა დინების საერთო მიმართულებას განსაზღვრავს ზედაპირის დახრილობა ჩრდილოეთით დასამხრეთისაკენ. ყველა მიდინარე კეთილდინს მავიზოვის აუზს, მხოლოდ ნაწილი / მავ. ხეობისწილი / დამოუკიდებლად ჩადის, ნაწილი კი სხვა მიდინარეებს ერთვის. დინების მთელ მანძილზე მიდინარე სხვადასხვა სიღ-

ქარით ხასიათდება, ამიტომ მათი ხეობები შეიძლება განეხილოს სამხრეთ-აღმოსავლეთით: ზემო წელი, რამდენიმე მდინარეებს მალე მთებში; შუა წელი—მდინარეებს ვაკის ფარგლებში; ქვემო წელი—კლდეების ფარგლებში. მალე მთებში დინება ჩვეურობა, ვაკის ფარგლებში დინება ნელდება, კლდეების ფარგლებში დინება კიდევ უფრო მძვინვარეობს. ვაკის ფარგლებში, რელიეფის სხვადასხვაობის გამო, მდინარეები დინების მიხედვით ურთიერთობისაა განიხილებიან, - აღმოსავლეთ და სამხრეთ /მთიან/ ნაწილში დინება უფრო ჩვეურობა. ვაკის ურთიერთობის გამო მდინარეებზე ზემო, რამდენიმე სხვადასხვა მდინარეებს მთებში 2400, 3 მტრის სიმაღლეზე /30/, სხვა. კურსშიც ის მთის ტიპის ხეობაში მიეფინება. კურსშიც და წელიც დინება სუსტდება, ხეობა განივდება. სხვა. დიდფრენამდე მიეფინება სამხრეთ-აღმოსავლეთის მიმართულებით, შემდეგ კი უხვევს სამხრეთისაკენ. დიდფრენამდე ზემოების ხეობა განივდება და დაბალი. დაბლობის სიგანე რამდენიმე კილომეტრს უდრის. დიდფრენიდან სამხრეთისაკენ სხვა. ბუნებრივად ზემო მთის განსწორებულ ვაკეებშიც, აქ მისი ხეობა უფრო ვიწროა; შემდგომშიც მისი სიგანეც აღწევს ბუნებრივად მიახლოებულია. ამ მანძილზე ზემოების მთიანეთში შენაკადებში: წახურის /სხვა. საღინოსთან/ და კურსში /სხვა. ბუნებრივად/. ბუნებრივად ნაქალაქივამდე ზემოების კვირის ნაქალაქების მთის ვიწრო და ღრმა ხეობით; მდინარის დინება ჩვეურობა. ნაქალაქიდან ხეობა განივდება და ზემოების კლდეების ფარგლებში იჭრება. ზემოების სიგრძე უდრის 109, 4 კილომეტრს, აუზის ფართობი 1339, 6 კვადრატული კილომეტრი.

ვაკის მთიანეთში მდინარეების მდინარეებზე ხეობის სიგანე, რამდენიმე სხვადასხვა ზემოების მთიანეთში მდინარეებს სამხრეთისაკენ 2695 მტრის სიმაღლეზე. მისი ზემო წელი, თავისი კიდურით ურთიერთობის, ზემოების სიგანეებში. სხვა. მთიანეთში დინებას ჩვეულებით ვაკის ფარგლებში; რელიეფის ნაკლები დახრილობის გამო მისი დინება უფრო მძვინვარეობს, ვიწრო ზემოების. მთიანეთის სამხრეთით რამდენიმე მანძილზე ხეობა განივდება. სხვადასხვა ხეობის ხეობა, შემდგომშიც ზემო-

რის ხელშეწყობით, უფრო განვირგნოთ და მივყავთ ხასიათიდან კლასიკური. ხეობის წყლის უკეთესი ურთიერება რამდენიმე მიმართ, რამდენიმე გან უფრო მნიშვნელოვანია ქაღალდის, კაბინეტის და სხვა. ხეობის წყლის სავსე სიგრძე უფრო 135 კლასიკური. სხვა დამატებით მიმართებიდან ყველაზე მნიშვნელოვანია ცივი, რამდენ სავსე მიმართებას უკეთეს ჩრდილო ნაწილი 350 მიტრის სიმაღლეზე. მისი სიგრძე უფრო 45 კლასიკური. აქვე რამდენიმე მანაკალი.

ყველა მიმართ, რამდენიმე მანაკალი, ისე მისი მნიშვნელოვანი, ინტენსიური ანაქტიურობის სავსე რამდენიმე უკეთესი, რამდენიმე მხრივ ურთიერების განსხვავებულ სიგრძეზე.

მ რ ზ ზ გ ე ნ ე ზ ი ნ ს ი

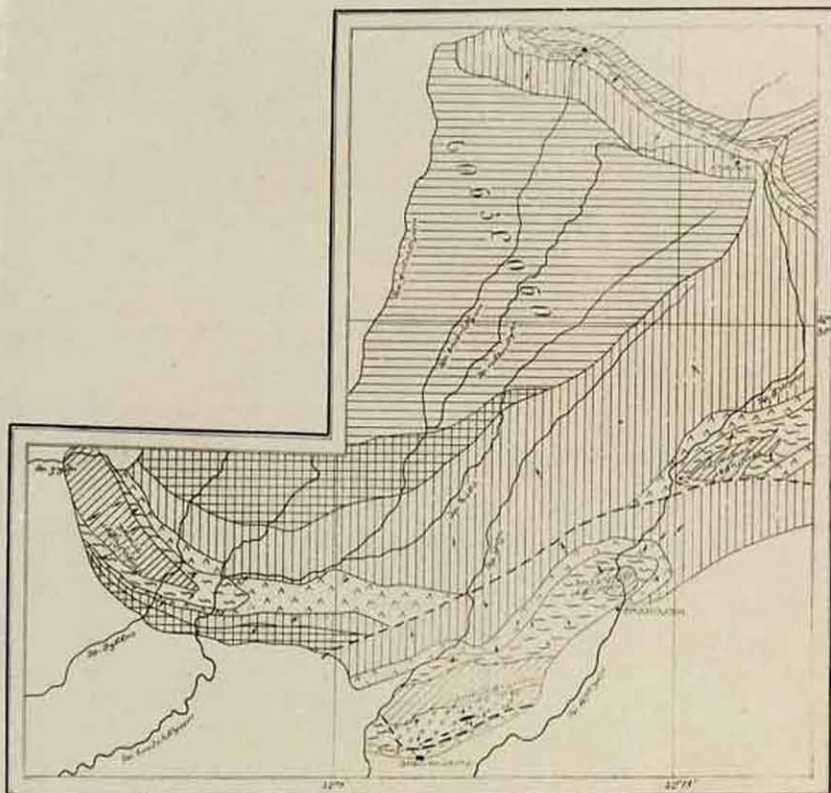
სამეგრეოებს ვაჟა გუგუშვილისგან რამდენიმე წელიწადის მანძილზე უკვე გამოვიდნენ ხასიათიდან. ამ უმეგრეოსად განვიხილავთ რელიგიის მიკროს და მეზობელ უკვე.

ვინცაღი წიგნიწიგნიდანვე დამკვიდრებელი მიიღეს იმ დასაყენებელი, რამე მთელი ეს სივრცე წარმოადგენს სურსათი დახარჯვის, რამე-ლიც მთლიანად, მალაქიდან რელიგიისაგან და მახასიათებელი მკვიდრ უკვე-მალაქი ციგარით მთებს და ღრმა ხეობებს. მიუხედავად ამისა დამკვიდრებელისაგან წესამჩინებელი აგრეთვე ის მკვიდრი სხვათა, რამე-მთებსაც ხედავს კლესიისა და მონასტრისა და განხილვი რამდენიმე წელიწადს, რამე-ანხსნება კლესიისა და მონასტრის უმნიშვნელი სიმაღლით მივიდნენ და ერთდროულად რელიგიის. ამგვარად, რელიგიის მიხედვით სამეგრეოებს ვაჟა წარმოადგენს ვარდამიშვილის კლესიისა და მონასტრის სამეგრეოებს მალაქი მთებისაგან. რელიგიის მთავარ უკვე-ამდენად ამ წიგნიდან და ვა-სახელით წიგნიდან: 1. წიგნიდან მალაქი მთები, რამე-მთა განვიხილავთ უმეგრეოსად გუგუშვილის სტრუქტურით ანხსნება; 2. წიგნიდან, რამე-მთა განვიხილავთ დასაყენებელი უმეგრეოსად მიიღეს რელიგიისაგან, ნაწილთაგან ვი გუგუშვილის სტრუქტურასთან; 3. და მთებს, რამე-მთა წარმოქმნის ძირითად მიზეზს წარმოადგენს მიიღეს რელიგიის-ვაჟა-მთისაგან მთებში. რელიგიის ყველა ეს მთავარი ელემენტები თა-ვის მიხედვით ვიგე ხასიათიდან სხვადასხვა უკვე-მთა, რამე-მთა წარმოქ-მისა დასაყენებელიცა ვიგე ვინცაგან.

1. რელიგიის წარმოქმნის უკვე-მთა.

გუგუშვილის სტრუქტურა. რელიგიის წარმოქმნის ძირითად უკვე-მთაგან სხვადასხვა უკვე-მთა, რამე-მთა განვიხილავთ დასაყენებელიცა ვიგე ვინცაგან.

სამშენებლო კუროს
გეოლოგიური რუკა

სამშენებლო კუროს კლავი

- კარბონი (მეოცობრები) კონკრეტული
- კარბონი (კარბონი) კარბონი
- მარცხენი კარბონი კარბონი
- კარბონის კარბონი კარბონი
- კარბონის კარბონი კარბონი
- ზედა კარბონი კარბონი
- ზედა კარბონი კარბონი
- ფაქტობრივი (მარბონი)
- მარბონის კარბონის კარბონი

1:50000

ს. ი. ა. 1:50000

სამშენებლო კუროს კლავი

ღმს ვაჟის ცენტრალურ ნაწილში რელიგიის საზღვარს, წინააღმდეგ ვიქცე-
ნის, დადებით რთლს დიდი რაოდენობა ასრულებს.

რელიგიის საზღვარს მინიმუმად და აქვე ასრულებს სხვა ვიქცევის ვა-
რდობებში, კერძოდ რელიგიის ფორმებს, მისი მნიშვნელობა და სხვა, მისი
სამეცნიერო ვაჟის ასეთი მნიშვნელობა ნაქცევი ვაჟის ვაჟის ვაჟის, რის
გამომდინარე მისი მნიშვნელობა ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
რთლს ასრულებს. გეოლოგიური აგებულების სიღრმე და სიღრმე რელიგიის
მხრის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ჯერმი ვაჟის ვაჟის, რამდენ რელიგიის წარმომადგენელი ვაჟის ვაჟის ვაჟის
რთლს მნიშვნელობა.

მიმდინარის მნიშვნელობა. გეოლოგიური აგებულება უმთავრესად სუბსტრუქტის
რთლს ასრულებს, სუბსტრუქტის კი განსაკუთრებული ვაჟის ვაჟის მიმდინარე
ასრულებს. გეოლოგიური წარმომადგენელი მიმდინარის, რთლს რელიგიის ფორმების
გამომდინარეობის ფორმის მნიშვნელობა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი
და მიმდინარეობის უმთავრესად ვაჟის ვაჟის სხვა. მიმდინარეული ვაჟის
მიშვნელოვანი ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ფორმის მიმდინარეობის უმთავრესად ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
მიმდინარეული - აკუმულაციური ფორმების ვაჟის ვაჟის. ამგვარად, მიმდინარე-
ული მნიშვნელობის მნიშვნელობა მნიშვნელოვანი ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
და აკუმულაციური. სამეცნიერო ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
სუბსტრუქტის ვაჟის, ვ.ი. ვაჟის. რელიგიის უსწორმასწორობის ვაჟის
რთლს მიმდინარეული აქ წარმომადგენელი მიმდინარის მნიშვნელობის
მნიშვნელობა ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ნაწილში. ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ვაჟის წარმომადგენელი სუბსტრუქტის, უმთავრესად კი დიდი რაოდენო-
ბის მნიშვნელობა. სამეცნიერო ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
რთლს ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ვაჟის მნიშვნელობის ვაჟის ვაჟის, ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის
ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის ვაჟის

33 სხვა უაქტოებლად, მაც. ცხოველურად ზედაპირის დახრდობას, ცუტყინიკას, პავას, მიწინარეულობის საფარს და სხვას.

სხვა უაქტოები. რელიგიის განვითარების სხვა უაქტოებშიდან უნდა აღინიშნოს: კარსტული მთვლინები, დამიწყვრა, გამთხიფვის პრეფესიები და სხვა. ეს მთვლინებიც უმთავრესად დაკავშირებულია გეოლოგიურ აგებულებასთან. კარსტული მთვლინებს საერთოდ აქ არა აქვს დიდი განვითარება, რადგან კარსტის წარმომიწიბი ქანები, კირქვიები, წებოვული გაფრევილებით ხასიდადებია. კარსტული თხრებიც ვხვდებით უმთავრესად განსაკრის მთებში და ნაწილობრივ ვაკის ცენტრალურ ნაწილებში, იქ, სადაც ამგებ ქანებს კირქვის კარსტოფორმები წარმომადგენს. კონკრეტული კარსტული თხრები ჩვენს მიერ ნახული იქნა რამდენიმე ადგილას, სადაც უმთავრესად განვითარებულია გამთქვაბულები. განსაკრის მთებში განდამ განთქვაბულებიან გამთქვაბულებიან ზედაპირული კარსტული თხრებიც, მაც. ძაბრები. მთხედავად მიგრე გეოგრაფიული გამთქვაბულებიან, მანიც მესამისწევია დაკვირვებლისათვის, თუ რთვით ცვლის რელიგიას და პიფრქვებს კარსტში.

ასევე მებოვული გამთქვაბულებით ხასიდადებია მიწყრული მთვლინები, ის დაკავშირებულია კლიმატის და პლითფენის თხებთან და ვხვდებით უმთავრესად მიწინარეულ ხეობებში. განსაკრებებით თანთ გამთქვაბულებიან ხასიდადებს კლიმატის თხებში; ამით ზედაპირული რელიგიის ძლიერ უსწრმასწრის და სახეცვლილია.

რაც მევხება გამთხიფვის პრეფესიებს, ის მიმიწინარეობს ყველგან საკმაოდ ინტენსიურად. სწარმოებს თხიკური და ქიმიური გამთხიფვა, ეხება რთვით ძლიერ ქანებს, ასევე მეოთხეულ ნაყინებსაც. გამთხიფვის ხეღისმიწყრებ მთავარ უაქტორს წარმომადგენს პავის პირთებში, კარძოდ ამითსეფრული ნაღვიებების სიქარბე, ცემიწრისფრული რეუნიმი და სხვა. ამასთან დაკავშირებით უნდა მთვინსუნიით დუნე დაფინის პრეფესიებში, რთვილიც მიმიწინარეობს ყველა უსწრებური ძალებების ცვლილების მიწედად.

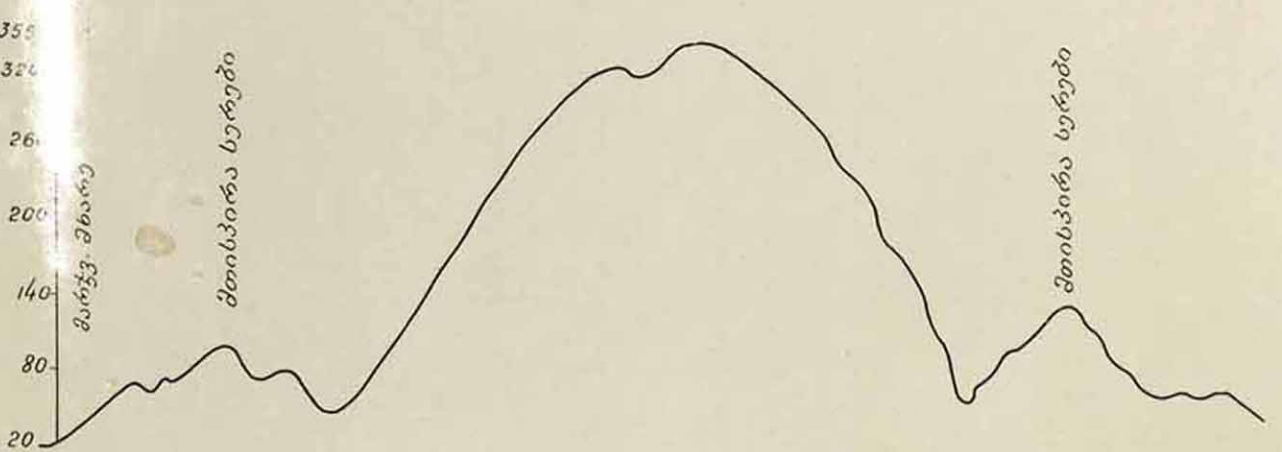
ფხვიერნი ქანები იპყვეს ელუვიონის განვითარებას, მავრამი ეს ურთუ-
რთვანებით ხასიანობება. კარბონატული ქანები საერთოდ ამ მხრის ვა-
ნიჩივს. ის ხელს უწყობს ზედაპირული ნაფენების მრავალფეროვნებას.

ურთას თხემი დაფარულია ღია ფერის თხა-ქვიშოვანი მასალით. რთ-
მელიც კირვიის ნაფენებს დიდი რაოდენობით შეიცავს. დაკუთხული ქვი-
ბის დიამეტრი ჩვეულებრივად რამდენიმე სანტიმეტრისაა. თხემზე გან-
ვითარებულა კარბონატი ფერები, რთმელიც წარმოადგენილია ძაბრებით
და კალიციონით. რელიეფის ასეთ დაფარებულ ფერებში ელუვიონი მუც
სისქეს აღწევს, შედგება უმთავრესად მთელითაღ ფერის თხემისაგან,
რთმელსაც *terra rossa* ეწოდება. საერთოდ აქ ვარაუდუვიონის
სამთავრო სისქე 1-2 მეტრს უდრის.

ურთას თხემის მათემატიკური სიმაღლე ზღვის დონიდან 400 მეტრს
აღემატება, ზოგან აღწევს 430-435 მეტრს, ხოლო შეფარდებითი სიმაღ-
ლე, მის სამხრეთ მხარეზე მდებარე დაბლობიდან 300 მეტრზე მეტია.
ამგვარად, მისხედავად აბსოლუტური სიმაღლის სიმკირისა, ის დამ-
კვირვებელზე მაინც მაღალი მთის მთაბეჭდებებს წყუებს (იხ. ნახ. 1).

მორფოლოგიურად ურთა ეკუთვნის გაფარვებრი მთენილ ანტიკლინურ
მთების ჯგუფს.

მთა ურთას ვარდიგარ(ღმთ ჰიუსომეზონიური ქრილი
(ხუთა-აბასთუბანი)

შასშეგაბი: ჰორიზ. 1:25000
ვერტიკ. 1:6000

ქართლში აღიზარდა, რომელიც მას აძლევს წყლის მინიჭებულად რა-
ფუნქციას: წყაროების სახით.

ქრთას სხვა მიწისარეგულირებელი უნდა აღიზარდეს მიწისარეგულირებელი,
რომელიც გამოდინება მის უკიდურეს დასავლეთ ნაწილში სოფელ დანი-
შთან ახლოს. ეს მიწისარეგულირებელი, რომელიც მდებარეობს ქრთას
აღმოსავლეთით დადასტურებული ნაწილის. გარდა ამისა ქრთას მრავალ
მე მრავალი ხრამები და ხეობები, რომელიც ნაწილში წყალი მიხრდო
ქრთაში მის მიდებშია.

გარდა მიწისარეგულირებისა ქრთას ახასიათებს წყაროების, მთავარი
მათგანი საკმაოდ ^{რეც} მრავალია. სხვა მრავალ მიწისარეგულირებელი მრავალ-
სხვადასხვა ფორმის ასეთი წყარო. უმთავრესი მათგანი მდებარეობს მარჯვ
ნაწილში, მხეში, დაახლოებით 340-350 მეტრის აბსოლუტური სიმაღლე-
ზე, მარჯვ მისი მდებარეობა უმნიშვნელოა. უფრო მნიშვნელოვანი წყარო-
ები ახასიათებს უფროდ და დასავლეთ ნაწილებს, მათგ. მუნიციპალ ხეობ-
ებში და აგრეთვე სხვა ხრამებში. რამდენიმე ასეთი წყარო იქნა
ნახული.

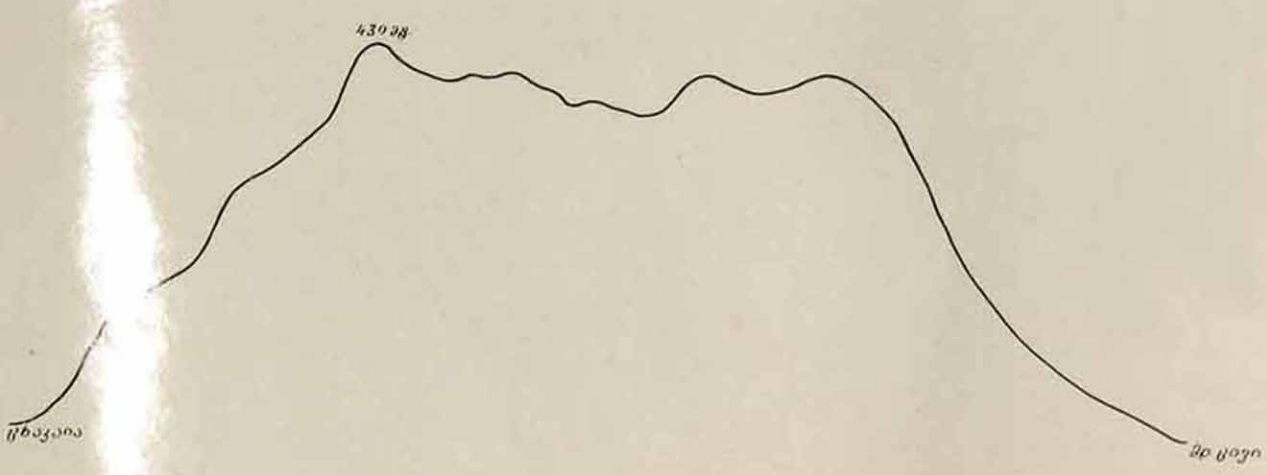
ქრთას უფროდები დადასტურდა უმთავრესად ბუჩქნარის მიწისარეგულირებით,
რომელიც მას აძლევს მრავალფეროვნება: მთლიან, მუხა, წაბლი, მკვრივი, ალვის
ხე, შიშ და დადნის ბუჩქები.

მთა 230

მთა 230, რომელიც გეოლოგიური სტრუქტურით, ისევე როგორც მისი-
ვით, ძლიერ ემსგავსება ქრთას. დასავლეთით ის იწყება მიწისარეგულირებ-
ლის მარჯვნივ მხარეზე, ~~რომელიც~~ რომელიც დასავლეთით და დასავლეთით
მრავალ-აღმოსავლეთით მიმართულია და მთავრდება სოფ. ნოქალაქეთის
~~მხარე~~ ახლოს მიწისარეგულირების ნაპირზე. მისი სიგრძე უფროს 12 კილო-
მეტრს, სიგანე კი 4-5 კილომეტრს. 230 მისი სახელი უმთავრეს მისი
დასავლეთით ნაწილი აგებულია, აღმოსავლეთით კი მის დასავლეთით
უფროდები დადასტურდა მთლიან, მუხა, წაბლი და უკიდურ-
ესს აღმოსავლეთით კი ნოქალაქეთის მთას. ყველა ამ მთებს მუხადას
მივყავთ 230-ნოქალაქეთის სახელწოდება.

უკი-ნოქალაქევის მიმის რელიეფი ძირითადად განსაზღვრულია გეოლოგიური სტრუქტურით და მტრეოლოგიურად, მსგავსად ურთასის, წარმოადგენს გაფარულხიდ მთენილ ანტიკლინურ მთას.

უკის მთის გარლივარდში ჰიუსომეზრიული ჭრის (მთა ცხაკაია-მე. ცივი)

შანშეგაბი: ჰორიზ. 1:25000
ვერტიკ. 1:6000

Fig. 2

უკის მთის მატყნისმალური სიმაღლე გვიან ფონიდან 420 მეტრს აღემატება, ნოქალაქევის მიმართულებით მთების სიმაღლე კლებულობს. უკი-ნოქალაქევის მთები წარმოადგენს მე. მე. ცივის და ტეხურის წყალგამყვანს. უკის მთის მთაგლი ნაწილის ჩრდივ / ჩრდილო და სამხრეთი / ფერდობი ძლიერ დაქანებულია, ზეახრილობის კუთხე აღწევს 45-50⁰-მდე. რელიეფით ჩრდილო ფერდობი უფრო ვრდუფრთვანია, სამხრეთ ფერდობს მეტად ხასისობებს გეოპორის უსწორ-მასწორობანი. ასევე არსებობს ძარნი რელიეფი ხასისობევა/ობეჭი, რასაც იწვევს ჩრდი ძირითადი მიმე-

9. მითხარა მონეტარული სერები.

ურთხას და უკან მონეტარული მთავრის პარალელურად, მათ ჩრდილთ
 და სამხრეთ მხარეებზე ურცვლად მონეტარული სერებზე ურთიერთ სერებში, რთ-
 ლებში; მთავარი მონეტარული განმარტობის ხშირად განსწავლეთ ხეობით.
 მონეტარული სერები, რთობის გეოლოგიური პირობებში, ისე რელიეფით
 განსხვავდება მთავარი მთებისაგან. ჩრდილთ მხარეებზე სერებს მთავრ
 სერებზე უკან, სამხრეთში კი ნაკლები, ამის მიზეზს წარმოადგენს
 უკან სინამდვილეში, რთობის ფორმების, ისე ამონივრული მონეტარული
 ურთიერთ, მთავარებშია მონეტარული მონეტარული. გეოლოგიური წარსულში რთობის
 ხეობის მართლად მონეტარული განმარტობის მონეტარული პირობების უკან
 სამხრეთ კიდურზე და წარმოებულ ურთხას და უკან ურთობითა და მონეტარული
 ნაწილის წარმოება. მთავრებშია სერებზე ურთიერთისა წარმოადგენდა
 მითხარა სერები, რთობითა დიდ ნაწილს გაფანტის იქნა მონეტარული
 მთავრ. მთავ. ურთხას და სხვადასხვა ნაწილში სამხრეთ სერები მონეტარული
 მონეტარული. მონეტარული სერების ურთიერთისა, უ. მ. მონეტარული მონეტარული და ხეობის -
 სერების მონეტარული სერები უკან და წარმოადგენს. კიდევ ურთხას
 ურთიერთისა ურთხას ჩრდილთ მხარეებზე, სერების მონეტარული სერებზე ურთი-
 რთობითა. უკან სამხრეთ ურთობით, სერების ურთიერთისა, მონეტარული სერები
 მთავრითა სერებზე ფორმების, სერების ურთიერთისა, კერძოდ რელიეფითა მთავრ-
 ბითა მთავრითა სერები სერების ურთიერთისა სერებისა განმარტობითა
 მთავრ. ჩრდილთ მხარეებზე სერები მთავრების ხეობითა, მთავრზე ურთი-
 რთობითა უკან მთავარი ნაწილის პარალელურად ჩრდილთ-მთავრული მთ-
 მთავრული და მთავრის სერების ხეობითა სერ. მთავრითა და მთავრ
 ჩრდილთითა. მთავრითა მონეტარული სერებზე სერებისა განმარტობითა
 ურთობითა სერების მთავრითა მთავრითა სერ. მთავრითა მთავრული
 და მთავრითა მთავრითა მთავრითა მთავრითა მთავრითა მთავრითა.

გვერდობისა და მითხრობის სურვილი წიგნების მიხედვით ხედავდნენ
დასაწყისი ქალებისათვის, კერძოდ კი მღვდლებს და წიგნების მკვლევარ
მასწავლებლებს, უმთავრესად მათებს, ქვემოთქცების და ქვემოთსათვის.

მღვდლებს მათებში თავისი დიდი გონიერების თავისებურებებს გამო,
მინიმუმად რაღაც ასრულებს, საერთოდ სამეცნიერო ვაჟის და კერძოდ
მითხრობის სურვილის რელიგიურ განვიწყობის საქმედში, - ის იქვე
მეცნიერულ მკვლევარებს. მღვდლებს მინამცხრისაგან მათებში წვენიდმარცვლი
ვინა; წყლის მტკიცებუებით ის რწმუნებია, იმდენად და უფრო მეტი ხე
და; ჩვეულებრივად კი უფრო იმედი უფროსად და იმედივით ვაჟისა და
მეცნიერების სახით. მღვდლებს ნადავლები ვარდა მათებში და მათ-ქვე
მოთსა, წარმოდგენილია კონკრეტული მათებში, რამდენად უფრო მეტად
გამოცდილებული ვაჟის ცნობისა და ჩრდილ ნაწილებში.

გვერდობისა და მითხრობის სურვილი წარმოდგენს ურთულ და უკონ
ტრუბლად ქვემოთს მითხრობის ჩრდილ და სამხრეთი მათების ნაწილს. რად
გან სურვილი მათებში მითხრობის ნაწილსათვის გამოყენების
გამოყენების ხეობებით და რელიგიური უფრო დაბალია, ამიტომ ისინი
წარმოდგენს და მითხრობებში მითხრობის მათებში. მათი წიგნების
ნაწილი მათებში ხასიათდება ერთი მიმართულებით და ქვემოთ, მათ. სამ
ხრეთი მხარეზე მათებში და ქვემოთსა სამხრეთისათვის, ჩრდილ მხარე
ზე. ჩრდილთისათვის, ხოლო იქ, სადაც სურვილი მათებშია გვერდობისა
რამდენად / ვაჟის სამხრეთი და ჩრდილ მხარეზე ცნობა და გვერდობის
მათების დასაწყისის მიგონებისა იცნობა.

სურვილის წიგნებისა და მითხრობის სურვილი მათებში ხშირ წიგნებისა
მითხრობის დასაწყისის მიგონებისა ნაწილებით, უმთავრესად მღვდლებს
და მღვდლებს. მღვდლებს წიგნებისა უმთავრესად ქვემოთსათვის
გან, რამდენად და ქვემოთს მათებში და მათის მასალებს გამოყენებ
ვა. მღვდლებს ერთი მხარე მიკვლევით დასაწყისს სხვადასხვა
მათების მიმართებას. ვარდა ამისა ვაჟის მათს სამხრეთი მხარეზე
ხშირად გვერდობა ქვემოთსათვის მათებისათვის წიგნებისათვის კონკრეტ

ცნობი, რეზოლუცია დიპლომატიის სამსახურში 2-3 სამსახურის მიხედვით. რეგულარული
 ფუნქციონირების და ფუნქციონირების, ეს კონსტრუქციები რეგულარული ფუნქციონირების და მარგა-
 ნების წინადადებას. კონსტრუქციების მხარდაჭერის ნაირფორმების განხორციელება, სპეციალური-
 ვაჭარების ფუნქციონირების, მთავარი მიწის რეგულარული ფუნქციონირების, სიღრმის-
 დანიშნული სიღრმის, ძველი განმარტების სხვა ქვეყნების განხორციელება. ^{მხ} ბევრად
 მეტი მნიშვნელობა უნდა მიანიჭოს მარგატივის მარგატივის სამსახურს. პირველი მთავარი ფუნქცი-
 ბის მიხედვით ვიხილოთ, რამე ეს კონსტრუქციები წარმოადგენს მთავარის
 მიხედვით მარგატივის განხორციელების პრინციპებს, რეგულარული ფუნქციონირების განმარ-
 ტების მიხედვით ქვეყნის, მარგატივი ეს ამერიკის წინადადებას მიხედვით, რამე
 ამხელს კონსტრუქციები სხვა მიხედვით ნახსენებების სამსახურის განხორციელების სხვა
 ნაწილებშიც /მარგ. სარეზოლუციო და ვაჭარის სპეციალური ფუნქციონირების/. მიხედვით
 ნიშნებს, რამე ეს კონსტრუქციები არ არის ელემენტარული წარმომადგენელი, მისი
 განხორციელების უფრო მეტი დადგენა მთავარის და მარგატივის მიხედვით მიხედვით.

სხვა მიხედვით ნაწილებში უნდა აღინიშნოს აღნიშნული, რეგულარული
 ფუნქციონირების, რეგულარული ფუნქციონირების პრინციპების მიხედვით, მსგ
 უფრო ძვე-
 ლი მიხედვით სამსახურების და განხორციელების რეგულარული, მსგ სამ-
 ხორციელ სურვილები. უფრო ძველი აღნიშნული განხორციელების განხორციელება და უფრო
 სამხრეთი ფუნქციონირების განხორციელება და უფრო მეტი მიხედვით რეგულარული და
 ნაწილებშიც ფუნქციონირების ხელშეწყობა.

მთავარი მიხედვით რეგულარული განხორციელების მიხედვით განხორციელების
 წარმოადგენს მათი განხორციელების მიხედვით, უფრო მეტი და
 ნაწილები რეგულარული განხორციელების მიხედვით, რეგულარული განხორციელების
 სურვილები მთავარი მიხედვით, ნაწილები და ნაწილები რეგულარული
 და ნაწილები მიხედვით. რამე ეს ფუნქციონირების ნაწილები და ნაწილები
 რეგულარული განხორციელების, ეს მიხედვით ფუნქციონირების განხორციელების
 რეგულარული. პირველი რეგულარული მიხედვით პირველი რეგულარული განხორციელების
 მიხედვით განხორციელების. ეს მრავალრიცხოვანი სხვა-სხვაობები, რეგულარული
 ფუნქციონირების სამსახურის მიხედვით უფრო მეტი და ნაწილები მარგატივის
 სურვილები ამხელს მრავალრიცხოვანი მიხედვით მარგატივის მიხედვით. ამ განხორ-

ამ ნაწილში; მალეობებს უფრო დაქანდებულნი უფროებები აქვს, მისა
 წინა, რამდენიც ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს ალენიწეულ
 სივრცეში, 200 მეტრს ალემაცვება სიმაღლით. საფრთხე კარსუთის დაბლა-
 ბისკენ რელიეფი მეტი მკვეთრი უფრობით ხასიათდება, - სურებს უფრო
 მალეალი და ციფაბი უფროებები აქვთ. ჩრდილოეთისკენ რელიეფის წვე-
 ლის მიწებზე არა მარტო სტრუქტურა წარმოადგენს, არამედ წვედადგენელი
 ქანების კვეთვარაგული მდგომარეობაც. აქ მთავარი ამგვარი ქანის
 სლიგოფენის თხები, ხშირი მეწყრული მთვლინებია. ამგვარად, რელიე-
 ფის განვიხილავთ ნახევარს აქ, გარდა მთხვენიშული ფაქტორებისა, მნიშ-
 ნელოვან რილს ასრულებს ეკოლოგიური პრინციპებიც.

5. სამეგრელოს სინკლინური ვაკე

განხილული სტრუქტურული უფრობის ჩრდილოეთით მდებარე სამეგრე-
 ოს ვაკის დიდი ნაწილი წარმოადგენს სინკლინს, რამდენიც ამოვსებუ-
 ლია მიწისპირითგან ნაღველებით. ჩრდიული ნაწილები უფროს ანტიკლინე-
 ბის სამხრეთ-აღმოსავლეთ, სინკლინის ნაღველს უფრო დაბალი უფროს; ეს ასევე
 არის სამეგრელოს ვაკის სინამდვილეში, თუმცა პიკონომეგრულიად აქ
 ანტიკლინური და სინკლინური სივრცეებს შორის დიდი განსხვავება არ
 არის. ამის მიზეზი ისაა, რომ ანტიკლინებში მეტი გაფარევისილობით
 ხასიათდება, და ამიტომ მათი დაფაბლება უფრო მეტად მთხდა. გარდა
 ამისა, სინკლინური სივრცე კიდევ დასაშვას პიკონომეგრული მიწით, რამდენს
 დასტოვებულმა ნაღველებმა გამოიწვიეს ვაკის რელიეფის ამოღება. ამგვარ-
 ად, წვედადგენის ნაღველს, რომ სამეგრელოს სინკლინური ვაკეში რელიეფი-
 სათვის უფრო ნაკლები მნიშვნელობა აქვს ფაქტორისა, უფრო ვაკის
 განხილული ნაწილები ნახევარს, სამეგრეო აქ მეტად გამოვლინდება წე-
 მადგენელი ქანების დიდი სიღრმის და მდინარეული ერთ-
 ბინა. ეს მნიშვნელოვანი საფრთხე და კერძოდ ამ წვეთისხვევაში, ძლიერ
 მიწისძვრებას ურთიერთ შორის დასაყვამირებული. სხვადასხვა დიდი სიღრმის
 დასტოვებულები მიწის ქანები ერთბინის და დუნდაცის მიმართ გან-
 სხვავებულები ერთმანეთისაგან.

სტრამტოგრაფიკულად სინკლინური ვაკის ფიჭვიანი ნაწილი შედგება ნეო-
 გენური თიხებისა და კონკრეტული ფორმებისაგან. თიხები და ქარბეჭდვითი
 უმთავრესად კონკრეტული სარკული, ხოლო კონკრეტული კიბურული. მეტე-
 დის გეოლოგიური რუკაზე /27/ კონკრეტული თიხების გავრცელებას ჩრდილო
 სანაპიროსა და შვედეთში სინკლინული არსებობა სანაპიროს. მას /
 /კონკრეტული თიხები/ მეტი გავრცელება აქვს, ე. ი. ჩრდილო სანაპიროს უფრო
 ჩრდილოეთით უნდა იყოს გადართული. გეოგრაფიკულად ყველაზე მეტი გავრ-
 ცელება აქვს კიბურული სარკული, რამდენიც ძირითადად კონკრეტული ფორმისა
 ქარბეჭდვითი. მეტეორული კონკრეტული ფორმის სარკული სინკლინული რამდენიმე
 ასაკის მეტეორული აქვს; ავტორი მას კვლავ რა ნაწილად-ქვედა, რამდენიც
 მეტეორული ზედა ფორმის კონკრეტული ნაწილად უნდა იყოს, რამდენიც
 მეტეორული კონკრეტული სინკლინული; ზედა ნაწილი კი მხოლოდ კონკრეტული
 რუკის ნაწილად უნდა იყოს. კონკრეტული ფორმის მრავალ მხრის მონათხრობ
 უნდა. მსხვილიმარცხელის ქვედა ქვედა ნაწილად.

კონკრეტული ფორმის მრავალ სანაპიროსა და ფიჭვიან ნაწილში, მათი ფორმების
 კუთხე ზოგჯერ სპეციალურ ფორმას.

მეტეორული ნაწილებიდან სამეორული ვაკეში განსაკუთრებით ფიჭვიანი
 გავრცელებით სარკული ასაკის, რამდენიც არა მარტო ხეობებში,
 არამედ წყაროებისთვის გვხვდება, განსაკუთრებით სამხრეთ ნაწილში.
 გარდა ასაკისთვის უფრო მეტი /უმთავრესად ხეობებში/ ხშირად შეხ-
 ვდება დიდი ასაკის. წყაროებისთვის ხშირად აგრეთვე უნდა იყოს, რამდენიც
 რამდენიმე ასაკის გამთავრების პირდაპირი და ქარბეჭდვითი.

ვაკის რელიეფი სანაპიროსა და ფიჭვიან ნაწილში და ფორმების მონათხრობი.
 მსხვილიმარცხელის უმთავრესად წყაროების ქარბეჭდვით, ხოლო ფორმების
 სანაპიროსა და ხეობებში. წყაროებისთვის მათი მხრის დასაქმება შედარებით
 უმნიშვნელო პიკეტაჟისთვის სხვაობებს. მე. მე. ფორმის და გეოლოგიის
 წყაროებისთვის ნაწილად უნდა იყოს განსაკუთრებით ჩრდილოეთით სპეციალურ;
 სანაპიროსა და სანაპიროს მონათხრობი ზედაპირით, რამდენიც უნდა იყოს
 რელიეფი იმდენად უმნიშვნელოა განსაკუთრებით სამხრეთით და ასაკის მონათხრობის

მედიკალინური მუშაკების დახმარებით, სანაღებო-
ლოში კი ამდენი მთავარი მიზნების წარმომადგენელს დამატებითი პირობების
წესდება.

ეროვნული-საქმიანობის პირობებში და მუშაობაში.

სამედიკალინო სამსახურის მუშაკების რეკრუტინგის განვიხილოთ ერთ-ერთ
მთავარ მუშაკებს მიმართული ეროვნული-საქმიანობის მიმართებაში წარმო-
ადგენს. ეროვნული-საქმიანობის პირობებში მიმდინარეობს ყველა
მიმდინარე სფეროში, რეკრუტინგის მთავარი მიმდინარეობაში, ასევე სამსახურს და-
საქმიანობაში და, მუშაობაში იმდენად, ერთდროულად ღვაწიშიც, რეკრუტინგის
ვიზიონარულ მხარეებში მსაჯულთა მუშაობაშიც, ამდენადვე განსაკუთრებით, დახმარა-
ვას და მასალების საქმიანობას. სამსახურს დასაქმიანობის განვიხილოთ
მთხდომ უახლოეს გეგმავალი წარსულში და მიმდინარეობს ამჟამად.
ერთდროულად ღვაწიშიც განვიხილოთ და იმდენადვე მსაჯულთა დასაქმიანობაში
წინაშეობის სახით, ხელის განსაკუთრებულ მხარეშიც. ამდენადვე მსაჯულთა და-
საქმიანობაში და იმდენადვე რეკრუტინგის მიმართ. პრეტ. ბ. ი. ყველაზე მეტი
მხარე სასამართლოსთან ახლოს მდებარე ზონას 80 და 400-500 მეტრის
სამსაჯულო გამთავსება, რეკრუტინგის ინტენსიური წესით 80 და 17/, რე-
მიტინგის მუშაკის სამედიკალინო სამსახურს. განსაკუთრებულ და განსაკუთრებულ პირობაში
დახმარებით დასაქმიანობაში უფრო მეტი რეკრუტინგის მიმართ. დასაქმიანობის წინა-
ში სასამართლო რეკრუტინგის 1500 მილიონის დასაქმიანობაში. განსაკუთრებულ წესით-
ში ხანმოკლე ძლიერ დასაქმიანობის სახით ვრცელდება. ეს მიმდინარეობის და-
საქმიანობის სწრაფად ადგილობრულ დასაქმიანობას იმდენად. მსაჯულთა მუშაობაშიც
ღვაწიშიც, რის გამთავსების ინტენსიური სამსახურსაც ხდება, ღვაწიშიც დასაქმიანობის
ხანმოკლე განვიხილოთ დასაქმიანობაში დასაქმიანობაში.

მიმდინარეობის დასაქმიანობაში განსაკუთრებით დასაქმიანობის დასაქმიანობის
დასაქმიანობის, რეკრუტინგის ზონისთვის სამსახურს სრულადვე მრავალ, ან წესდის

ნებნან, მუცნი ნგრევიცის უნარის მარნან, ვამისსიღიღება თუ არა მთებს,
 მათი ცოცხალი ძალა მცირეობა და ურთიგის სტვიცის აკრძალულობა. რთგორც
 ბეიმთი იყო აღნიშნული, უკის აგებულებათი რბილი ქანები მთრნივეთს
 მავარ ქანებთან. პირველი მუც სანაყალებას აძლევი მდინარეს აქარმთის
 ნგრევა, რაც წარმომართება უმთავრესად გვერდითი ურთიგის სახით; იმ
 წებმხვევათი, თუ ქვემით მდინარეს უხებვა უფრო მავარ ქანებთი დინე-
 ბა, ეს დამარკლებს ხეობის ვანვიმართვას და ვალაპოტის წებდგომი გა-
 ვანვირებას. მთების პირას თითქმის ყველა ხეობებთი არის ვალაპოტის
 ვავანვირება; ეს წებძღება ამხანას იმ მდებრით, რთი მთებდთან ვამის-
 ვილას მდინარეს მდინარედ არ დამარკვებს ნგრევის ძალა, რამდენიმე
 მანძილზე ისევა ვანვირებთს წებდარებთ უფრო ნგრევისიურ ურთიგის და
 რადგან ეს მდინარეებთს უმთავრესად სივანებზე, ამიტომ მისი ვალაპო-
 ტი ვანვირება. ამის ცივიურ მავალითს წარმთადგენს ხეობისწყალი. პირთ-
 ვინის კრვლმთრმებთი ის მუც წინააღმდეგებთს ხვევა, ამიტომ ხეობა
 ვიწროვებთ, სამხრეთით კი, ვასიღიღება რა მდინარე კრვლმთრმებთს,
 ისევე ვანვირებთა და ასეთ მდგომარეობათი რჩება ურთამდე; წებდებ კი
 რამდენიმე ისევა ვიწროვებთ, რადგან ის აკვეთს ურთას ანციკლინის
 აღმისსავლით ნაწილს.

ასეთივე პირთებთი იმყოფება სხვა მებრელი მდინარეებთი, ვანსა-
 კუთრებთ კი ცეხურთ. მისი ხეობა მდინარის მალალი მთებდთან ვამის-
 ვილასთან, დამხლვებთ სთუ. კურბუდან, თანდამთნობთ ვანვირთ ხე-
 ბა, მავსიმაღურ სივანეს /2-3 კვადრატული მეტრს / აღწევს სთუ. დი-
 წყლთთან და წებდებ სწრამებ ვიწროვებთ, მავრამ აკვეთს რა აბედა-
 თის მთის დამავლით ნაწილს, ხეობა ისევე ვავანვირებთს იწყებს და ასეთ
 მდგომარეობათი რჩება ნთქალაქვიცის მთამდე. აქ ისევე ვიწროვებთ. ამი-
 ვარად, იქ, სადამ ცეხურს მუც წინააღმდეგებთი ელთებთა, მისი ხე-
 ბა, უფრო ვიწროა, ხოლო წინააღმდეგებთის ვადალახვის წებდებ ისევე ვა-
 ნვირებთა. სანამ ცეხურის მიერ წინააღმდეგებთის ვადალახვა მთხებობთა,
 მანამ ვავანვირებთ ნაწილთი წებსაღებელი იყო დრთებთ ცბის ვანვირ-
 რებთ.

ხეობათა განვითარებაში, რთვობის აკრძალვით, გაუღივანს ახდენს
წიმიადგენელი ძრეების დიდი რაოდენობითი უზრუნველყოფის საშუალებას ვაჟის მიღ-
ნარეობის გეოლოგიური სტრუქტურის მიხედვით დაახლოებით ერთნაირ მიდგომის-
რეობაშია.

მე. ხეობის წყალი სიღრმის მიხედვით მიიღობა უმთავრესად ძრეების
დახრის მიხედვით, ის კვების სინკლიზის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, სამ-
ხრეთით, უმთავრესად ხეობის განვითარების მიხედვით დახრის მიხედვით სარ-
ნაღმის მიხედვით. ძრეების დახრის მიხედვით კვების წყლის მიღების უზრუნველ-
ყოფის უზრუნველყოფის გეოლოგიური სტრუქტურის მიხედვით წარმომადგენს გან-
დიდებული ხეობის, ისე რომ ვაჟის ჩრდილო-აღმოსავლეთით ის იქნება კვების
კლინიკის, ანუ ძრეების დახრის მიხედვით, სამხრეთით კი ან-
კლინიკის, ძრეების დახრის მიხედვით სარნაღმის მიხედვით, სარნაღმის
კვების ურთიერების სტრუქტურის მიხედვით, ხეობის განვითარება.

ცხადია, ხეობის ხეობის წყალი სტრუქტურის მიხედვით რამდენ-
იმედ განსხვავდება. კვების წყლის მიღების მიხედვით მიიღობა, ამიტომ ამ წარმომადგენს
/განსხვავების/ იქნება, დიდ რაოდენობის ქვიშაღებულ ცხადია, რომელიც
ჩრდით, მიიღობა ანუ დახრის მიხედვით დასაჯდომი ფორმის განსხვავების
ამ მიხედვით იმედობა სტრუქტურის მიხედვით. მიიღობა ურთი-
მისაღობი ქვიშაღები.

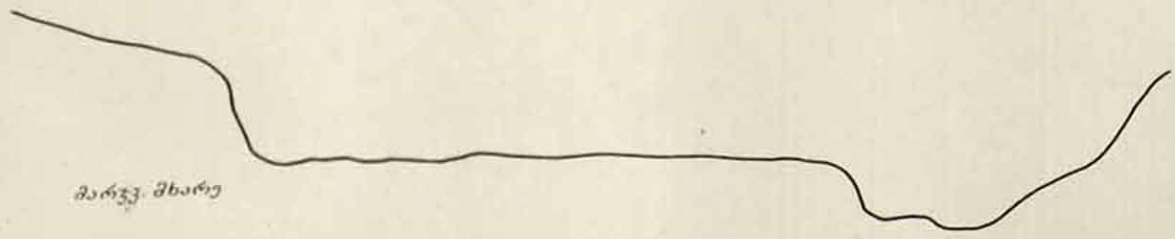
სამხრეთით ცხადია კვების სტრუქტურის მიხედვით ურთიერ და რამდენ
ხეობის. ამიტომ აქ ის განსხვავების ხეობის ხეობის და ჩვენს განსხვავ-
ების წარმომადგენს ანუ სტრუქტურის.

დასაჩვენებელი ურთიერ ვაჟის მიღების მიხედვით უმთავრესად ხეობის წყლის
მიღების ხეობის ხეობის მიხედვით. მეტი სტრუქტურის მიხედვით დასაჩვენებელი, რომელიც
სამხრეთით ვაჟის მიღების მიხედვით მიიღობა ურთიერ-
სტრუქტურის მიხედვით. ურთიერ ფორმის მიხედვით დასაჩვენებელი მიხედვით
ურთიერ დასაჩვენებელი, რომელიც მიიღობა განვითარების კლინიკის

ფერასის სიმაღლის მატება წარმოადგენს საფრთხეს ხმელეთის ეროვნულური მოძრაობის ამჟღავნების მატების შედეგს; მუხრე მიწები კი მდგომარეობს ფერასებზე დიდფენური საფარის სისქის მუდმივადობაში. ფერასების გენეზისის და დამარცხების დროს ასეთ შემთხვევებს დამკვირვებელი ხშირად შეესაბამებინებს. კონკრეტულად ამ საკითხებზე ქვემოთაა მოგვიხდება შეხვედრა. განვიხილოთ კონკრეტული გემოლოგიური ხეობის ფერასები.

ფეხურის ხეობაში ნოქალაქების მიხედვით ჩრდილოეთით, სოფ. ბუთღემთან კარგად არის გამოხატული ფერასები. ხეობის სიგანე აქ 2 კილომეტრს აღემატება, უფრო განედრია ხეობის მარჯვენა მხარე, სადაც უნდა იქნებოდა წარმოდგენილი რამდენიმე ფერასი: მერე 1-2 მეტრის სიმაღლით, სიგანით აღწევს 30-50 მეტრამდე. 1 ფერასი 5-8 მ. სიგანე 1,5 კილომეტრამდე. მას მოსდევს უფრო მაღალი საფეხური 15-20 მ. მისი სიგანე კონკრეტული ფერასის სიგანეზე უფრო ნაკლებია. ამდენივე ფერასი ახასიათებს მარცხენა მხარეს, მაგრამ მათი სიგანე გადორებით ნაკლებია.

ფეხურის ხეობის ქრონიკა
სოფ. ბუთღემთან

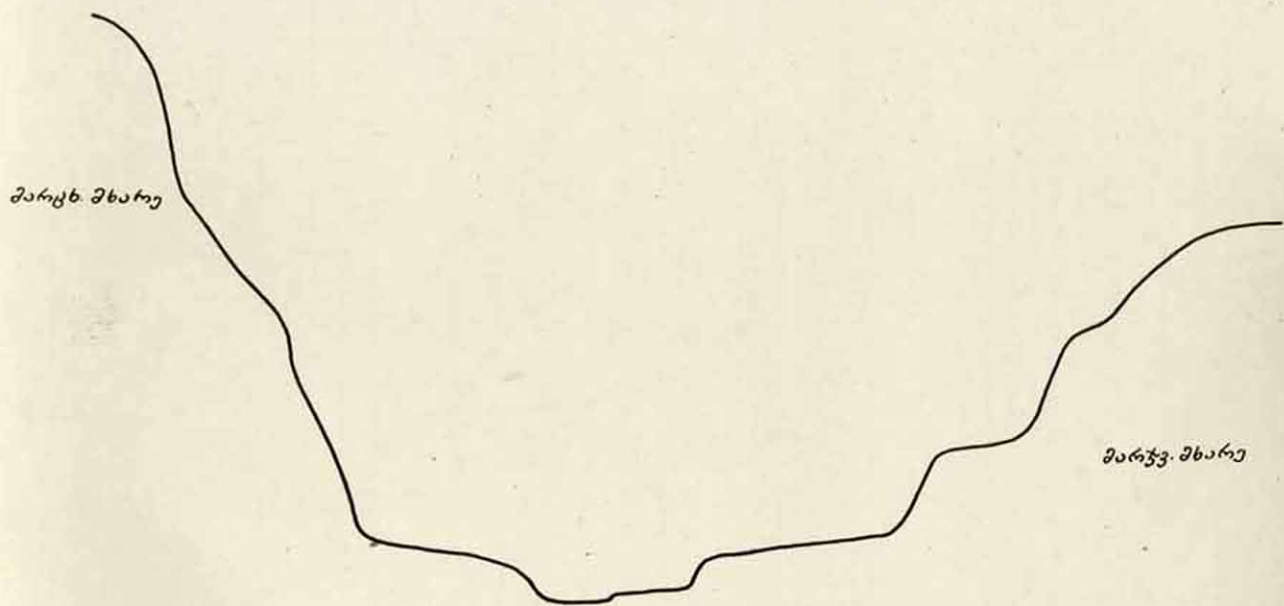
მარჯვ. მხარე

მანძილი: კორიზ. 1:7500
ვერს. 1:1500

ნახ. 5

რამდენიმე კილომეტრზე ზემოთ ვეხურის ხეობა ვიწროვდება. სოფ. ღუძაძამის სასოფლო საბჭოსთან ხეობის მარჯვენა მხარეზე გამოიყოფა იქნა წვიმიანი ტროპიკი: მერე 1-2 მეტრი, 1 ტროპი 5-9 მეტრი, 11 ტროპი, 10-17 მეტრი, 111 ტროპი 20-30 მეტრი. აქედან 1 ტროპი აღწევს სიგანით 600 მეტრს. 11 ტროპი 300 მეტრს, ხოლო 111 ტროპი უკავშირდება წყაროვანს. კიდევ ზემოთ სოფ. თარგამოვლთან ვეხურის ხეობა უფრო ვიწროა, მიუხედავად ამისა მარჯვენა მხარეზე ყველა ტროპი კარგადაა გამოხატული: მერე 1-2 მეტრი, 1 ტროპი 6-8 მეტრი, 11-12-18 მეტრი, 111 ტროპი 25-30 მეტრი. ეს უკანასკნელი ტროპი ვიწრო საფეხურებით კიდევ მაღლაღება და აღწევს 35 მეტრამდე. სოფ. თამაკონთან მარჯვენა მხარეზე მერე 1-2 მეტრი, 1 ტროპი 7-8 მეტრი, 11 ტროპი 18-20 მეტრი, 111 ტროპი მაღლაღება 3 ათას საფეხურებს სახით და აღწევს 35-45 მეტრს. მესამე ტროპიდან ზემოთ წყაროვანამდე სიმაღლე კიდევ მატობს 20-22 მეტრამდე, წვიმიანი იწვება მთაკაბუცი სიფრცო, რამდენიმე აგებულებით მესამე ტროპის მაგვარია. ტროპების სიგანე აქ უფრო ნაკლებია, ხეობის წვიმიანობის გამო.

ვეხურის ხეობის ვარდისგარეშო ქრილი სოფ. თარგამოვლთან

დაბავსიანიდან დიდჭყონისასკენ ტეხურის ხეობა ისევ განიერდება. ტერასებში, რთგორც მარჯვენა, ისე მარცხენა მხარეებზე განვიშორებულნი. მარცხენა მხარეზე აღწერილი იქნა მუმიფიცო ტერასები: მერე 1-2 მეტრი, 1 ტერასი 5-8 მეტრი, 11 ტერასი 13-15 მეტრი, 111 ტერასი 30-35 მეტრი. სიმაღლე მარჯვენა მხარეზე კარგადაა გამოხატული 20-25 მეტრის ტერასი, მუმიფიცო ის დავავემჩნეულა უფრო ახალგაზრდა ტერასთან, რთმედიც სიმაღლით 5-8 მეტრამდეა, ის ძლიერ განიერი 4 კილომეტრამდეა სიგანით. დიდჭყონის მიდამოებში განიერი აგრეთვე მერეც. სიმაღლისთან /ტეხურის ბუნებრივ ახლოს/ მიდინარის კალაპოტოდას ტერასი მაღლა 7-10 მეტრზე. სიმაღლით მდებარეობს ტეხურის მეორე უფრო ძველი 15-18 მეტრის ტერასზე.

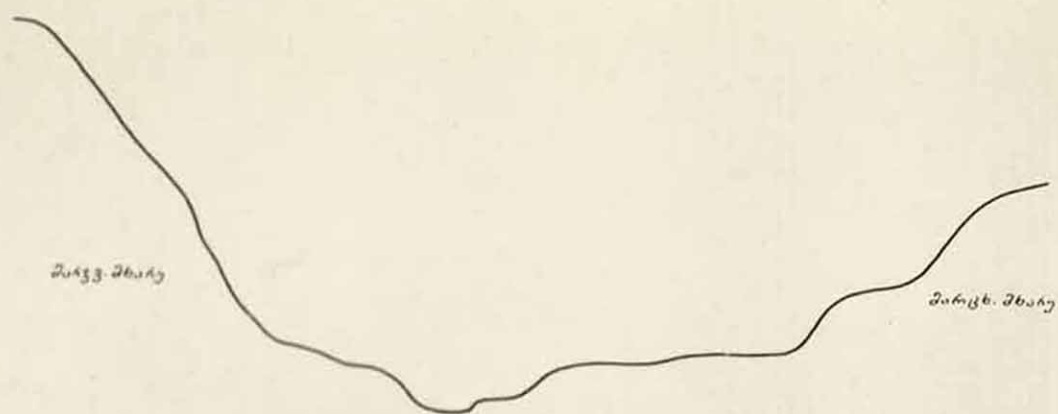
მიდინარე ცივი ხეობასავე თითქმის ტეხურის ანალიტიკური ტერასები აქვს. სიმაღლით მისი ტერასებიდან აღსანიშნავია: 1 - 6-7 მეტრი, 11 - 15-18 მეტრი და 111 - 25-30 მეტრი. მას კვეთს მიდინარე მხარეს, რთმედიც ანალიტიკურს თავის მხრივ ტერასებს. ქვემოთ დინების მიმართულებით ცივი ხან განიერდება, ხან კი ვიწროვდება. სიმაღლის კალაპოტოდას სიმაღლისთან მარჯვენა მხარეზე მუმიფიცო ტერასები იქნა აღწერილი: 1 ტერასი 5-8 მეტრი, 11 ტერასი 18-20 მეტრი, 111 ტერასი 20-25 მეტრი.

მიდინარე ხეობის წყლის ხეობა წყლისგანის ხიდთან განიერია, მისი ტერასებიდან მეტი სიგანის აღწევს პირველი; მეორე, მიუხედავად ხეობის მუმიფიცოებისა, აღნიშნული ტერასი მაინც განიერი რჩება განუწყობრებით სიმაღლით. ნაქობევიდან სიმაღლით. მეორე ტერასი მაღლა 8-12 მეტრამდე (ს.ს.ს.ს.ს.).

იქ სიმაღლით ხეობის წყლის უფროდობა წყლისგანის, ხეობის მარცხენა მხარეზე მუმიფიცოები იქნა აღნიშნული ტერასები: მერე 1-2 მეტრი,

I ტერასი 5-7 მეტრი, II ტერასი 12-15 მეტრი, III ტერასი 20-25 მეტრი.

მდ. ხოშისწყლის ხეობის გარდამავალი ქრილი სოფ. ნოჯახევთან
(ჩვენის გზის ხიდიდან 1,5 კმ. მანძილზე)

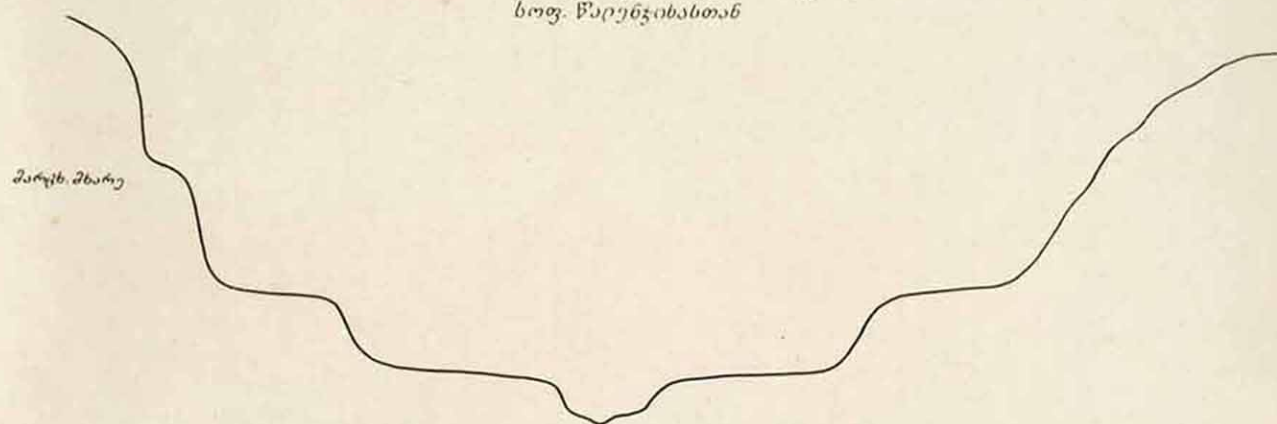
მასშტაბი: კოორდ. 1:7500
ჰორიზ. 1:1500

ნახ. 7

სოფ. საჯიჯახთან მარცხენა მხარეზე განუთავრებულია ვრცელი აქვანი, რომელიც სიმაღლით 15 მეტრს აღწევს. სოფ. ზანასაკენ უფრო ძველი 20-25 მეტრიანი ტერასია განუთავრებული. სოფ. ზანასთან მრდ. ტერასი იქნა შეინახული: I ტერასი 3-5 მეტრი, II ტერასი 10-15 მეტრი. სოფ. ჩხორტყუ მდებარეობს ხოშისწყლის 10-15 მეტრიანი ტერასზე. I ტერასი უფროს 4-7 მეტრს. ჩხორტყუდან ზემოთ ხეობას მარჯვენა მხარეზე აქვს შემდეგი ტერასები: I-3-5 მეტრი, II-10-15 მეტრი, III-20-30 მეტრი. ჩხორტყუდან მუხურის მიმართულებით ხოშისწყლის ხეობა 5-6 კილომეტრამდე განივრდება, მარჯვენა მხარეზე შეიძლება გამოჩინდეს შემდეგი ტერასები: I-3-5 მეტრი, II-10-15 მეტრი, მისი სიგანე 1,5 კილომეტრს აღწევს. შემდეგ მესამე ტერასი თანდათანობით მაღლდება.

მიდინარე ჭანისწყლის ხეობაში სოფ. კირცხთან ახლოს ვაზობილი
 იქნა შემიღებთ ფერასებნი: 1-6-8 მეტრი, 11-15-18 მეტრი, 111-30-34მე-
 ტრი. იმავე ხეობაში სოფ. წაღუნახთან-1 ფერასი 5-10 მეტრი, 11-
 15-20 მეტრი, 111-20-30 მეტრი. ^(იხ. ნახ. 48) კირცხელი ფერასი ხეობაში ზემოთ ვა-
 ნიერდებს, მასზე მიდებარეობს რამდენიმე სოფელი-მანანდარა, დავაჯული
 და ჯგალი.

ჭანისწყლის ხეობის ვარდივარული ტერიტორია
 სოფ. წაღუნახთან

შკრიბ: 1:7500
 მასშტაბი: ვერტიკ. 1:1500

ნახ. 8

ზემოაღნიშნულიდან სჩანს, რომ ხეობებს გარდა მიწის ახასიათებს
 სამი ფერასი, რომელიც შეუარებელი სიმართლები დამახილებით
 რისა.

ყველა ფერასები შეიძლება გამოვხატოთ შემდეგ სიმართლებით:

№ რიგ.	მიდინარე	მეტი	1-ფერასი	11-ფერასი	111-ფერასი
1.	ტეხური	1-2 მ.	8-10 მ.	18-20 მ.	35-45 მ.
2.	ტევი	1-2 მ.	5-8 მ.	15-18 მ.	25-30 მ.
3.	ხიბისწყალი	1-2 მ.	8-10 მ.	15-18 მ.	30-35 მ.
4.	ჭანისწყალი	1-2 მ.	6-10 მ.	15-20 მ.	35-40 მ.

ხეობებშიც ყველაგან ურთხადირი რახეფენობით არ არის ტერასებში წარმო-
 ფენილი, ზოგან ურთხად, ზოგან რჩი, ცალკეულ წვიმთხვევებში სამივე
 ტერასის ურთხადამ საფეხურებზე განვიმარებულნი; გარდა ამისა, ზოგიერთ
 ტერასს, განსაკუთრებით ძველს, ახასიათებს გარეულგზანი, მუთრადი
 საფეხურები, ასევე საფეხურები წვიმანული ნიქა ტეხურის ხეობაში
 სოფ. მამაკონთან. ამიტომ ტეხურის მესამე ტერასს სიმაღლის ვარირე-
 ბა მიუყვით 35-45 მეტრი.

ზემიხაღნიშნული ხეობებით დასაფრფობა ყველა მიდინარეულ ხეობათა
 ტერასების მსგავსება სიმაღლის მიხედვით, ამიტომ ჩვენ შეგვიძლია
 მათგან მივიღოთ სამჯარო სიმაღლები. სამეგრელოს ვაკის დაახლოებით
 მუა ნაწილში ყველა ხეობისათვის შეიძლება დაუდგინოთ ტერასების
 შემდეგი სიმაღლები: I ტერასი 10 მეტრი, II ტერასი 17 მეტრი,
III ტერასი 35 მეტრი. სამეგრელოს მთლიან მთებამდე აღნიშნული ტერას-
 ბების შეფარდებით სიმაღლის გვაღებადობა უმინიმუმად, ხელთ მინან
 ნაწილში კი მათი სიმაღლე შეესაბამება მათგან.

ტერასების სიმაღლე გვაღებადობს კიდევ წყარგამცემების მიმართუ-
 ლებით, ამ გვაღებადობის თდენობა საერთოდ მცირეა, ურთ მუცად კი
 უმინევა ძველ ტერასებს. ურთხადამივე ტერასის სიმაღლემ მუთრე, მას-
 ბე ურთ ძველი ტერასის საფეხურამდე შეიძლება მთიმატის ზოგჯერ რამ-
 დენიმი მეტრი, ამიტომ ტერასებს ახასიათებს მცირე დახრილობა კა-
 ლაპოტის მიმართულებით. რად ურთ უახლოვდება კალაპოტს, მით ნაკლე-
 ბია დახრილობის კუთხე. ტერასების დახრილობის მიზეზით შეიძლება
 ჩანთვალის აღუვირთზე დეღუვიური საფარი, რთილის სისქე მათგან
 წყარგამცემის მიმართულებით. რადგან დეღუვიური ღვარები ურთდებობან
 უმთაურესად წყარგამცემებთან მიდინარის კალაპოტის მიმართულებით,
 ამიტომ დახრილობა ამივე მიმართულებით იცვლება.

ტერასების გამომუშავება მიმდინარეობს ხეობის გაფარების სრ-
 ფისში, ხეობის განვიმარება კი დამოკიდებულია სხვადასხვა ფაქტორებ-
 ბე. ჩვენ ზემოთ, ურთხადამივე ურთხადების განხილვის დროს
 მივიხსენიე მიდინარეული ხეობების განვიმარების შესახებ და აღვნიშ-

ნათ, რთმ მათი ვაჭარბიგება მთხდოა ვარკვეულ პერნოფში მდინარეული ერთ-
 ზინის ვაძღრეგება-წესუბგებინს წეფეგად, რაფ მიმდინარეობს ციკლურად
 და წეფეგისა უმთავრესად ხმელეთის ვერცხვალური მთარაობისა. აკუმუ-
 ლასტინის სიჭარბის დრთს ვრთვებება აღუვირთნი, რთმელშიც სიღრმის ერთ-
 ზინის დრთს მიდინარე აღრმაც ვებს კალაპოტის და ანუთიარებს ჭერასებს.
 პერნოფულად სიღრმის ერთზინა სუსტდება, მაგრამ ხეობაში ნსვე რჩება
 გვერდითი ერთზინა, რთმელის დრთსაფ ხეობა განიგდის ვაგანეგებებას.
 გვერდითი ერთზინის დრთს ხშირად მიდინარის მიერ ადრე განვირთვებულნი
 ჭერასებინს ვამთრეცხვა მიმდინარეობს.

ნსვე ხეობებში, რთმელთაფ არ დაუსრულებინათ წინასწორითის მიუღის
 ვამთრეცხვება, პვეულებრივად მიმდინარეობს სიღრმის ერთზინა; ასეთი
 ხეობებში დამახასიათებელია მთიანი მხარეებინსათვის, ვაკე-დაბლობებ-
 ში კი ხეობებს ან სრულებით აღარ ახასიათებს სიღრმის ერთზინა, ან
 კიდეც იგი ძღრე სუსტად მიმდინარეობს. სამეგვირთი გვერდითი ერთ-
 ზინა ასეთ ხეობებში სავამად იწვესსიურთა. ზოგიერთ წემბხვევებში
 ხეობის განვირთვებინს მსვლელობა სწრაფად იცვლება, ერთზინა ან ძღრე-
 დება, ან კიდეც სუსტდება. წესაძღრებელია ნსვე ხეობებში, სადამ
 მთლიად გვერდითი ერთზინა მიმდინარეობდა; დამწეს სიღრმის ერთზინა,
 ან კიდეც სიღრმის ერთზინის არსებულნი პრეგისი ვაძღრეგებს, ზოგიერთ
 წემბხვევებში კი, პირიქით, წესუსტდება, ამი მთვლენას ვადამწესვეფი
 მინიწ ვერობა აქვს სავრთად მიდინარეული ხეობებინს, კერძოდ კი ჭრას-
 სებინს განვირთვებინსათვის.

ვერცხვალური მთარაობის დრთს ერთზინა ნახეობინსებურად მიმდინარე-
 რეობს. ამ ცვლილებებინს იწვესსიურთა დამოკიდებულთა ვერცხვალური
 მთარაობის ამპლიტუდებზე. ხეობაში თვიბეული საფეხური /ჭერასი/ მთარა-
 ბისინს ერთ ციკლს წეფეარდება. ხლთ მთარაობის ციკლის რაოდენობას
 კი წეფსაბამება ჭერასებინს რაოდენობა.

კონტინენტის ცალკეული ნაწილებინს ვერცხვალური /პვერთგენული/
 მთარაობა განსაკუთრებით დიდნი ამპლიტუდებინთ ხეობებდა მუთხვეულში,
 ზოგიერთი მკვლევიარი ამ მთარაობას უკავშირებს ყინვიარულ პერნოფებს.

კერძოდ ამი შეხვედრებშიც გაყინვის პერიოდის დროს ხეობებში დასრულდა, ხოლო გაყინვის პერიოდის დასრულების /ინტენსივობის/ კერძოდვე ამითვეა. თუ ეს ამერი სწორია, მაშინ მიდინარეულ ხეობებში საფუძვლები გასაძინებელი დრო ინტენსივობის კერძოდვე სინტეზის დროს, რადგან ტერმალური გასაძინების საფუძვლიანი საფუძვლიანი ამითვეა. ხშირადვე კერძოდვე მთა-რამბა მიდინარეობს არა მარტო მიდინარეობს, არამედ კონტინენტ-ების სხვა ნაწილებშიც; ეს კი იქვეადაც ზღვის ტერმალური-რეგულაციები. პირველ შემთხვევაში ურთიერთი დახილვის ამოღება ხეობებში, რაც ერთ-მისას ასუსტებდა; რეგულაციის დროს კი ურთიერთი ძლიერდება და ამის შედეგად ურთიერთდება ტერმალური. ამგვარად, თუ შეხვედრების ზღვის ტერმალური-რეგულაციების სინტეზის მიხედვით მიდინარეობს /მიდინარეობს საფუძვლებში/ კერძოდვე მთა-რამბის კერძოდვე, მაშინ შეიძლება დასაძინების ზღვის დროს მთლიანად დასაძინების კერძოდ-ობა ურთიერთობა, რითაც შეხვედრების გახეობა მიდინარეული ტერმალური დასაძინებისა. ეს შეიძლება გამოიყენება ცნობილი გერმანიის მკვლევარმა. პრემია, რამდენიმე ხშირადვე ზღვის მიდინარეული ტერმალური დასაძინების მიხედვით გამოიყენებენ გაყინვის პერიოდებს, და უკუერთკერძოდ მთა-რამბის მიდინარეობას აღკვეთენ. ამის შედეგად მრავალი სხვა-რამბის დასაძინების ურთიერთი, ისე საფუძვლიანი მკვლევარი, სარგებლობს აღნიშნული მიდინარეული ნაწილების დასაძინების საფუძვლიანი. დასაძინების /13/ მთა-რამბის ხშირადვე ზღვის ტერმალური სინტეზის მიდინარეული ტერმალური დასაძინების კერძოდვე მიდინარეობს. რამას დასაძინების დასაძინების. მის მიერ მთლიანად სინტეზის მიდინარეული სხვა:

№ რიგ.	ზღვის ტერმალური	მიდინარეული ტერმალური	გაყინვის პერიოდი
1.	მიდინარეული /18-20მ./	18-20მ.	კერძოდვე
2.	ტერმალური /30-35მ./	30მ.	რამბის
3.	მიდინარეული /55-60მ./	55-60მ.	მიდინარეული
4.	სინტეზის /90-100მ./	90-100მ.	კერძოდვე

ხმელთაშუა ზღვის მახლობელი მხარე ზღვის სანაპიროს ზღვისპირა წვი-
 ლა და დასავლეთით იქნება. პირველი ~~ფაქტობრივად~~ ეს წიგნებზე ზღვის ზღვისპირა
 მახლობელი მხარეების მიხედვით ზღვისპირა დასავლეთით, განსაკუთ-
 რებით კი იმ ზღვისპირა, რომელიც წარმოადგენს მდინარეებში უზუსტ
 კავშირში იყო მხარე ზღვის სუბსტანცია. მხარე ზღვის მიხედვით განიხილ
 რამდენიმეჯერ ნაპირებს პერიოდული აქტი-დაქტივა. ჩვეულებრივად ამხარე
 ვის დროს წყალი მიტანა დობა, ხელი დაქვილი მარინიანობა მსგავსობა,
 ამ მიხედვით მიკროვარჯის სხვადასხვა მიხედვით ხსნიდენ, ზოგი მრ-
 წნადაც რომ იწვევს განსაკუთრებულ პერიოდებში ყინვარების უკანდახვდა ნს-
 ვადიდან დიდი რაოდენობის მიტანის ყინვარული წყლის დაგროვებას მხარე
 ზღვის სუბსტანცია; სხვა სხვაობებში დაქვილას უკანდახვდა ხმელთაშუა ზღვის
 სუბსტანცია მიღებულ წყლის დაგროვებას მხარე ზღვისპირა მსგავსობა-
 დარდას. ამ უკანდახვდა მხარე განსაკუთრებით იცავს ა.დ. მხარეებზე /4/
 იგი ამიტომ, რომ მხარე ზღვის სუბსტანცია განვიხილავს ნსგონი მიწ-
 ხარები იცავს რამდენიმე პერიოდად, კერძოდ-თრ განსაკუთრებით და თრ
 განიხილავს პერიოდად. პირველი მიტანის სუბსტანცია ძველად
 ნურის სხვაობებში; მხარე მხარე ზღვის წარმოადგენდა სუბსტანცია სუბს-
 ტანცია მიღებულ ნსგონი ნაპირებს დასავლეთით; ამით წარმოადგენდა
 მსგავსობა-დასავლეთის სუბსტანცია, რომელიც სუბსტანცია ხმელთაშუა ზღვის
 მიღებულ წყლის იცავს დიდაც მხარე ზღვისსუბსტანცია და განსაკუთრებით მიღებულ
 დასავლეთით განიხილავს. განიხილავს პერიოდული სუბსტანცია განსაკუთრ
 ძველად: უზუსტად, რომელიც წყლის ძლიერი სუბსტანცია მრ სხ-
 სნობობა და კანდაცადა, რომელიც მარინიანობა ძლიერი განიხილავს;
 ძველად ამ პერიოდს სხვაობებს სუბსტანცია მსგავსობა, მსგ. ძველად
 რომ მიტანის სუბსტანცია დასავლეთით: *Didacna crassa* (f. *pantocas-
 ria*), *Monodacna pseudocardium* Koch. და სხვა.

უზუსტად სუბსტანცია მსგავსობა მსგავსობა, ჯერ ნახვრად-
 მიღებულ წყლის დასავლეთით წარმოადგენს - *Cardium edule*
 და სხვა, და მსგავსობა კანდაცადა პერიოდული უზუსტად მიღებულ წყლის მსგავსობა:

Petusa trunculata, *Modiola adriatica*, *Cardium tuberculatum* ԲԱ ՆԵՅԱ.

Վարսիկյաթյուրու Յըրուտըն Եղըտ Եսայրըծմա ԵղըտաԵղըտ Եմըթըցա Զանդըտ. Եմըտ ԵմըտաԵթըա ԶըցաՆաԵմ Վաթըմըն Եթըթըցա Բա Եսայր Զըցա Եղըց Եթըա ԶաՎըթըր ԵթըաԲ. Են Բըտ ԵնԵնըրա ԵԵաԵղըթընըրն Յըրուտըն ԵաԵղըթըթըն. Եմըցարն ԵաԵղըթըթըա Եմ Յըրուտըմա Եմըթըմ Եմըտ, Երմ ԵսԵնԵթըրն Եսայր Զըա ԵԵաԵղըթըրն Եցը Զըցըթըթընըրն. Եղըթը Զըրն Եթըա Եղըց Եթըթըցըա ԶաԵթընարըթըրն Զըրն Եթըն, ԵրթըրնԵթա: *Adacna plicata*, *Preissensia polymorpha* ԲԱ ՆԵՅԱ. ԵԵաԵղըթընըրն Յըրուտըն Եթըթըթըա Եղըց Բաթըցը Բա ԵմըտաԵթըա ԶըցաՆաԵմ Եթըրթըն. Եմըտ ԵմըլաԵթըմ Եղըց ԵրնԵթըա, ԵԵաՆաԵմ ԲաՎաթըմըթըն ԵթըաԵթը Եթըթըցըա /Ժըրըն Եսայր Զըցըն Եթըն/. Եմըն Եթըթըթը ԵԵաԵթըթըն ԶաԵթընարըթը ԵԵաԵթըթըրթը Եսայր Զըցա, ԶաԵԵաՎաթըրթը Զըրըրթըթըն Եթըրըն Եթըն Յթըն. Եթըա ԵթընԵթըն, Երմ Ե. Բ. ԵրԵաԵթըրթը Եսայր Զըցըն Եթըն ԶաԵթընարըթըն ԵթըաԵթը Վըրըցա ԵթընԵթը ԵԵաԵթըթըցըա. ՎըրԺը, ԵԵա ԶաԵթըթըր Ժըրըն Բա ԵԵաԵղըթըթըրն Յըրուտըթըն, Եղըտ ԵթընԵթըրթը-Վարսիկյաթյուրու Եմըտըն Եթըթըթըն Եցը.

Եղըթը Բա Եթընարն Եթըթըն ԵրնԵթըթըն ԶաԵթըթըրթը ԵթընԵթըն ԵաԵղըթըթըն, Եթըթըն Երն ԶաԵղըթըթըն Յըրուտըն Եթըթըրն ԵմըտաԵթըա Զըցըն ԵթընԵթըաԲ, Եղըտ ԶաԵթընարըթըն Յըրուտըթըն Եր, ՎաԵթըր" ԵթընԵթը. Երթըրն ԲաԲաԵթըրթը, Եսայր Զըցըն Եթըն ԶաԵթը ԵմըտաԵթըա Զըցըն ԶաԵթըրն Յթըրթը Եղըթը ՎաԵթըն ԵթընԵթըն Երթըն Եթըթըթը /Եթըթըն/ ԵաԵթըթըթըն, ԵԵաԵթը Են Վաթըմըն Եթըրթըթըրթը Եսայր Զըցըն Երն ԶաԵթըթըթըն Յըրուտըթըն, ԵրնԵթը ԶաԵթընարըթըն Բըտն; ԵԵա. Ժըրըթըթըրն Եթըն ԲաՎաթըթըթըրն Եցը ԵաԵթըրթը /ՎաԵթըն/ ԵթընԵթը, Եղըտ ԵԵաԵղըթըթըրն ԵթըրնԵթըրթը. Եմըն Եթըթըթը ՎաԵթըն ԶաՎըթըր Եթընար Եթըթը Եսայր Զըցըթըն ԶաԲաԵթըթը Եղըթը Զըրն ԵթընԵթըն Զըթըրն ԶաԵթըթըթըրն, ԵԵա. *Cardium edule*.

ბედიმართნიწილით დამსჯურდებამ, რთმ მამვი ზღვიტს მუშინს განვიტმარებამ
 სრულიად დამოუკიდებელად მრ მიმიდინმარეობამ. კურძოდ, განსამკურთხებამ
 დარდი დამსავამ მამსიე ხმიეღამაშუამ ზღვიტსამან კავშირამ, რთმიღის მუდგამ-
 დამ მამვი ზღვიტს მივიტყუებოდამ ხთღმიე დონის სამერიტთ მიტარამბინს გავღვიტის
 ქვეში. ამით მუდმიღებამ ვიტიქირთ, რთმი ხმიეღამაშუამ ზღვიტს მუდგამ რამიე-
 ნიმიეღ დინმარებოდამ მამვი ზღვიტამ. ამიგომი მამთი სანამკირთებინს განვიტმარ-
 რებინს დსუტრინამ ნამქიღამბინვი მანამღვიტვი მიდგომამარეობამში უნდამ დეფს.

მამვი ზღვიტს მუშინს განუტრმივბინს პრთეგსში, დონის ვერიტეკალური
 გვამღებამდებინს დრთს მინს ნამკირებში ვიტმარებოდამ ტერამსებინ, რთმიღ-
 ბინს კარგამდამა მამრმიტვიტინიდი კამკვამბინს სანამკირთში. ამამვი პერიტ-
 შინ მამვიღვიტამში ნამამავად მიდინმარეობამ ხთშებბინს განუტრმივბამს ხდებოდამ,
 მამსიე მიტვიეღებოდამ ზღვიტს დონის ვერიტეკალური რევიტამ. ზღვიტს რვიტრ-
 სინით ვრთბინის მამბინსი დამბღებოდამ, სიღრმიტს ვრთბინამ მამვიტრამბოდამ დამ
 ხეობამში მამადი ტერამსი ვიტმარებოდამ. მიდინმარის ვს ტერამსი ვრთბინ-
 ლი დქინებამ ზღვიტს იმი ტერამსისამ, რთმიღინს მამრმიტვიტინამ ზღვიტს უკამანს-
 კვიღი რვიტრესინის დრთს. სივეტრებინვიამდ მამრნიწილი მიდინმარეული ტერ-
 სი გავამკვიტვითს მინსი ხნეკამებბინს ზღვიტს ტერამსს. მიკვიღვიტარებამ, მუ-
 ნისამკვიტვს რამ მამვი ზღვიტს ნამკირებბინ, დამამსჯურვიტს მიეტმხევიღი ხნ-
 ვამებბინს რამიეღინიმიე ტერამსი. ამი მხრინვი განსამკურთხებბინთ უნდამ მამრნიწ-
 ნის კამკვამბინს სანამკირთებბინ, სამამს ვვიღამში კამრგამდ მრინს მუდამხუ-
 ლი ტერამსებბინ. მიკვიღვიტარებამ მრინს მხრინამ სხეკამამსხეკამბამს ამქვის მდგინ-
 ლი ტერამსებბინს რამდვიტებბინს, სიამამღინს დამ მამთი დამამრნიღებბინს სამკინთ-
 შინ.

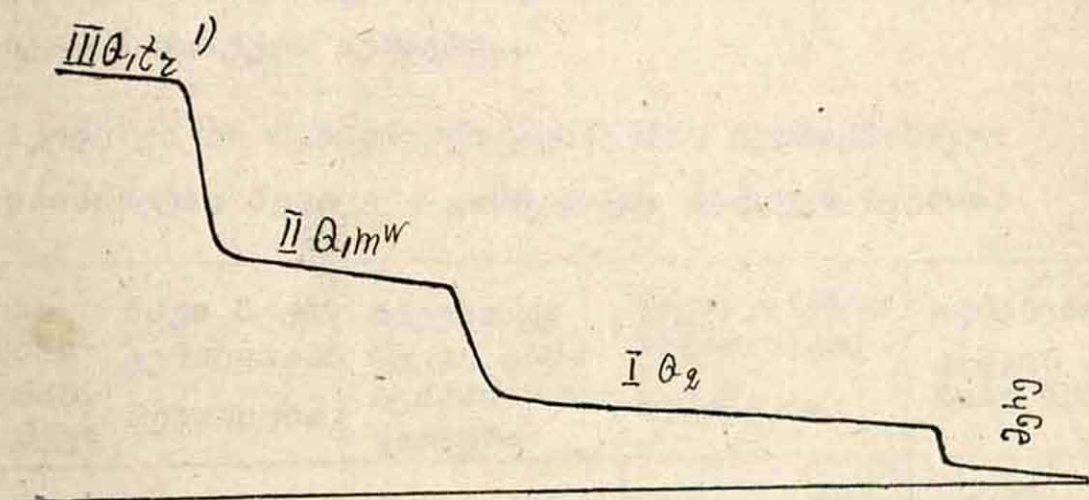
სივეტ მთვიეკამნი უკამანსკვიღილი განმკვიტვიტის მუდგამად მიღებულ
 ტრამებბინს:

1. მ. მიტკვიტინი /28/ მამვი ზღვიტს სანამკირთში მიდინმარე მიდინ-
 მამს ქვეში დინებამსამან განმკვიტვიტის რამიეღინიმიე ტერამსს: I-16-20 მიე-
 ტრინ, II-34-43 მიეტრინ, III-55-64 მიეტრინ დამ მ.შ.

2. მ. დამბრინინი /11/ მამადგამრამში მამრნიწამვიტს: I-5-6 მიეტრინ,
 II-13-14 მიეტრინ, III-20-24 მიეტრინ, IV-45-48 მიეტრინ.

/30-350/ კი რიხულს. იგივე ირკვევა შავი ზღვის ნაპირისთვისაც, მაგ. მდ. მდინარე 15-20 მეტრიანი ტერასი, რომელიც მოსკვიტინმა დაუკავშირა შავი ზღვის 16-20 მეტრიანი ტერასს /ანუ მონასტრულს/. მოსკვიტინისვე შესწავლით ეფარება იმავე მიდინარის ზემოქვემო ვიწროვანი გაყინვაარებას, ხოლო 34-43 მეტრიანი ტერასი კი რიხულს. ამიტომ სამეგრელოს ვაკის მიდინარეული ტერასების შეიძლება ვარაუდით განისაზღვროს შემდეგნაირად: ჩვიდმეტრიანი ვიწროვანი, ოცდახუთმეტრიანი რიხულად, ხოლო სამეტრიანი პლასტოვიწროვანი; ან ეს უკანასკნელი შეიძლება ეფარება ვიწროვანი ყინვარის უკანდახევის ერთ-ერთ სტადიას.

სამეგრელოს ვაკის მიდინარეული ტერასების სტრუქტურული ქრონოლოგია.

ზემოაღნიშნული წარმოდგენს საერთოდ მიდინარეული ტერასების, კერძოდ კი სამეგრელოს ვაკის ხეობაში დათარღუბის ტიპს. ჩვენს მიერ შესწავლილ

- I/Q_1 გამოხატავს მეოთხეული პერიოდის პირველ ნახევარს, Q_2 - იმავე პერიოდის მეორე ნახევარს /გაყინვარების შემდეგ/.

m - მონასტრულს; W - ვიწროვანი; t - ტერასული და z - რიხული.

კარსტული ფორმები.

სამეგრელოში უამრავი კარსტული ნივთიერებები შევსებულია განსაკუთრებით ხასიანთებში, რადგან კარსტის ძარბოვების ქსეტი-კირქვიანი რაიონის მიხედვით მთავრად ნაწილია აგებულია მთაწარელები. მთხედავად კარსტული ფორმების ძირითადი გეოგრაფიული განაწილებისა სავსებით მათი, რთვანი რელიეფის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორის დახასიათება.

ზემთის სამხრეთ განაპირა ნაწილის განხილვისას უნდა აღინიშნოს, რომ მთავრად და მთავრად კარსტული ფორმები უამრავი, მრავალფეროვანი და სხვადასხვა ფორმების განვითარებას. სამხრეთ განაპირა ნაწილში-უფრო განსაკუთრებით კარსტული ფორმები, უმთავრესად ქვიშა, ნაწილობრივ კი აგებულია, დაკარსტული მიმდინარეობის უმთავრესად მთხედავად, უფრო მეტად რელიეფის განაპირა დახრისთვის გამოიყენება პირველი ფორმები ნაკლებად არის განვითარებული. მთავრად უმთავრესად, უმთავრესად მთავრად და დადასტურებული სივრცეების მიხედვითა, დადასტურებული მარცხენა კარსტული ქვიშა, რომლებშიც ხშირად ფორმული ფორმულია მიხედვითად უფრო მეტად, terra rossa -ის. ქვიშა და ქვიშა სხვადასხვა მარცხენა, სივრცეებისთვის მათი დამთავრების 8-10 მეტრის უფროსი. მთავრად ქვიშის ფორმული განხილვისას მთავრად და რამდენიმე ასაკის მეტრამდეც აღწევს. კარსტული ქვიშის სივრცე მთავრად ნახულია და მთავრად რქის ურთი-კვი-ნაქვიანების მიხედვით და უამრავი ფორმული ნაწილი, სადაც ძირითადად მთავრად ქვიშის კარსტული ფორმული ნაწილი, რომლებიც უფრო მეტად არ განხილვა შეესაბამებოდნენ.

ქვიშის უმთავრესობა ერთი მხრივ, რთვანი ფორმების მიხედვით, ისე სივრცეებისთვის. მათი უამრავი სივრცეებისთვის მიხედვით, მათი დადასტურება და მთავრად დადასტურებულია. terra rossa -ის ხშირად კირქვის ნაქვიანების მრავალი ფორმულია. გამოიყენება მთავრად ქვიშის განვითარებისთვის; ასევე მარცხენა ნაწილის ურთივით, სთავად ხედას-

თან ახლეს მიფინარე ცხა პაპანსევილი, რამდინს ფარტობი 1500 კვადრატ-
კილომეტრამდე; აქვს დიდი სიღრმე; წყალი გამოქრება და წყალმიც-
ნარეობანი.

უკის მიის გვერდურ ნაწილის თხემით ღრმად და ფარტობ არის
საზრევილი რელიეფი; ეს დიდი ძაბრის ანუ პილიუს წარმოადგენს. მისი
დამდეგნი აღწევს 400-500 მეტრამდე, სიმაღლე 65-70 მეტრს. ფსკერი
არადასაბარია, აქა-იქ მიწისაღი ძაბრებია; ახასიათებს წყაროები, და
მწრალი ხრამები, რამდენიმე აგმისფერული ნაღვეების ღრუს ღრეები
იქმნება; ასეთი ურედი ძაბრები იქნა დიდი გამოცდილებით, რამდინს პა-
ტარა ბოთის ძაბრები, არ ხასიათდება, მაგრამ თხემის რამდენიმე ნა-
წილით მანის გვხვდება. ფრეზებზე ძაბრები არ გვხვდება; აქ უფრო
წერილი ფრეზები ვითარდება, ასეთი მის. კარული ფრეზები, ანუ მრ-
ეები, რამდენიმე გამოქრება კარქვით ფრეზებზე ხშირ მთვლენას
წარმოადგენს. ფრეზებზე გვხვდება აგრეთვე გამოქრება, რამდენიმე
აღწერილი იქნა ჩვენს მიერ უკის ყველა კარსტული რამდენები.

ურთას მიის დასავლეთ ნაწილი, სთ. ცანითან, მიდნარე ჯუმიის
მარჯვენა ნაპირზე, ცანიის ცაძრის მთიანეთის მიხარზე, დაახლოებით
40 მეტრის აბსოლუტურ სიმაღლეზე, /მიდნარედას 20 მეტრზე/, ზედა ცარ-
ის და ელენის კარქვით მიფინარეებს პატარა გამოქრება, 30-მეტ-
რამდე სიღრმე, 3-4 მეტრამდე სიმაღლით. მინიით მწრალია. მიდნარე
ჯუმიის მარცხენა ნაპირზე, სთ. ურთას სამხრეთ-დასავლეთით, 70 მეტ-
რის აბსოლუტურ სიმაღლეზე /მიდნარედას 40 მეტრზე/ მრ გრძელი გა-
მოქრება იქნა ნახული; მათ მრის მანძილი 10 მეტრია. ქვედა გამო-
ქრებადან წვიმების ღრუს წყალი გამოედინება, სხვა მემოხვევით
მწრალია. მრვე გამოქრება იქნა ნახული სტალიტიტები და სტალიტი-
ტიტები. გამოქრებაების მესაველი სამუალო სიგანე 3 მეტრია. ცანიის
და ურთას მრის მრ უკლებია, მთელია დედიცე დიდი. ადგილობრივი
მცხეზრებები მათ იყენებენ წისქვილის ან მთიანეთის.

რამდენიმე გამთქვაბული უნახვთ აგრეთვე უკან-ნოქალაქევიც მთების
 ჩრდილო ფერდობზე. სიღ. საჭურვილსკირთხთან, საფაფ ციფაბოფ ეწვება
 უკან მთის სამხრეთით ფერდობზე, მურგელთა თხებზე სველის თხელ წებ-
 რივთ კირქვებზე, რთმღებნიც წახუდი იქნა ჩრდ. გამთქვაბული. ქვედა-
 70 მეტრის აბსოლუტურ სიმაღლეზე; ის უძრავ და დაბალია, მისგან გა-
 მთვდინება დიდი დებნების წყარო / ვოკლუზი/. მის ზემოთ, დაახლოებით
 6-7 მეტრის სიმაღლეზე მდებარეობს მეორე გამთქვაბული, რთმღის მხრ-
 ლა; მისი სიმაღლე 3 მეტრია, სიგანე 6 მეტრი, სიგრძე 30 მეტრი.

სიღ. საგუნდითი ვაჭარა ღრუ სულიწყის ნაშინზე, ქველი უკლები
 ნანგრევებთან, ღრუნი ფსკურიდან 3-4 მეტრის სიმაღლეზე, მდებარეობს
 გამთქვაბული, სიმაღლით 1,5-2 მეტრი, სიგანე 1-2 მეტრი. გამთქვაბუ-
 ლის წესაჟიდან რამდენიმე მეტრის მანძილზე წყალი საფის სიღრმეში.
 ადგილობრივი მცხოვრებლებს გამოეყენებოდა აქ სასაფუნი წყალი მრეფინე-
 ბა სიღ. სასაფაფითი, წემდევე ამოღის ზედაპირზე, რამდენიმე მანძილს
 მრეფინება, ისევე იკარგება სიღრმეში და ბოლოს გამოდის სიღ. საჭურვი-
 სკირთით მდინარე ჩხარის სახელწოდებით ჩვენს მიერ ზემოაღწერილ გა-
 მთქვაბულიდან. გამთქვაბული მდებარეობს 125-130 მეტრის აბსოლუტურ
 სიმაღლეზე. მისი წესაჟა შეიძლება 25-30 მეტრზე. ამ გამთქვაბულის
 ზემოთ 50-60 მეტრის მანძილზე და 12-15 მეტრის სიმაღლეზე ხევის
 ფსკურიდან მდებარეობს მეორე გამთქვაბული, რთმღის სიმაღლე წესაჟა-
 თი უფროს 30 მეტრს, სიგანე 1,5 მეტრს. წესაჟიდან გამთქვაბული გა-
 ნივრდება და მალდება, მისგან 20 მეტრის გარეშე მანძილს
 მის დაბლობა, ამარტული სიღრმე ალარ შეიძლება; ასევე მდგომარეობა
 მის გრძელდება ერთხანს, ბოლოს ისევე დიდდება, დასაბუთებზე გვივდება.
 მისგან გამთქვაბული მხრალია. წესაჟაღთან, მარცხენა მხარეზე მალა
 არის ამარტული ურთქვაბული მღვიმი, სიმაღლით 13-15 მეტრი, ზემოთ
 უძრავდება. სიღ. საგუნდითიდან უკან თხემზე მრავალი კარსტული ფერ-

გამოქვეყნებულიდან დაწინაურებულია 60-70 მიწოდება. მრავალ *მკობი* მიწოდების შემდეგ ერთმანეთს უერთდებიან. მრავალ გამოქვეყნებულიდან გამოყოფილია პათარია ცივი წყარო, წვიმებიდან ერთს მათი დუბიტი მიტოვებდნენ. პათარია გამოქვეყნებული 10 მიწოდებით შემოღება შეესაბამება, მიტოვებილი კი კლიმატურად. მიტოვების სიმაღლე შესაბამისი უფროს 3 მიწოდება, სიგანე 4 მიწოდება. უსკურნი პათარია კანონების სახით არის ჩაჭრილი; უსკურნის განსწორებელი ერთმანეთს, რომლებიც მთავარი რამდენიმე მიწოდებას სიგანისა, ხან კი უფროსი მათის სახით განსწორებელი გამოქვეყნების კვლევის რამდენიმე ადგილებზე შეესაბამება ბუნებრივი ხიფათი არის ერთმანეთთან დაკავშირებული; მისთვის გამოქვეყნებული არსებობს სიგანისა, მათთან დარბაზების სახით განივდება, შეესაბამება აქ განივდება, 6-7 მიწოდების სიგანეს აღწევს.

ამგვარად, კარსტული გამოქვეყნებები სამეგრელოს ვაკის კირქვიდან ნაწილებით ყველგან გვხვდება. დაკარსტების პრეცედენტები ამჟამინდელი მდინარეების. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ მინუხედავად გამოქვეყნებების დიდი რაოდენობისა კირქვის კანონების შესაბამისად, გეოლოგიური კარსტული ფორმები არ შეგვხვდებიან, შემოღება ეს გამოწვეულია კანონების სუსტი შეფენებით.

მიწვეული მთვლელები.

სამეგრელოს ვაკის მთავარი ნაწილებს ახასიათებს მიწვეული მთვლელები, რომლებიც დაკავშირებულია მთავარების და პლიტების /პლტორ/ თხემთან. დამიწვევით მდინარეების მართლაც ფორმებიც და მდინარეები ხეობებიც; მთავარი ვაკეებიც და ხეობებიც კი შემოღება ფორმებიც შეესაბამება რელიეფის უსწორებლობას, რომელიც დამიწვევის მთავარი არის გამოწვეული.

მიწვეული მთვლელების განვიხილავთ სავსებით აქ არსებებს ხეობის შემსწავლად პირდაპირ. სავსებით და მიწვევის სახით მინიმუმად აქვე:

ღერძობის ფაქტებთან, წვემადგენელი მრევლის ფახრილობას ღერძობის
 ფაქტებთან მიმართულად, ქალებს ფანავრადებას, წყალგამცემარ მრევ-
 ბის წყალგამცემართან მიმართებას, ქალებს მიქანდკურ სვიტებებს ფა-
 სხ. მიწყრების განვითარების მიზნების წარმომადგენს: მიწის ქვეშა-
 წყლის რეჟიმის გვადებადობა, დიდ რაოდენობის ატმოსფერული წყალი,
 ადამიანის ბუნებრივად ფა სხ. ძირითადი ქალებს ბუნებრივი ვადად-
 გილებსათვის დიდ მინიჭებულთა აქვს ქალებს პეტროგრადული წვემად-
 გენობას, მას თუ აქვს რთვარ წინააღმდეგობას უწევს გამთვინველ
 პრეცედენტს. ფაქტების მიხედვებით სავრთვად ახასიათებს ისეთ ადგი-
 ლებს, რამდენადაც აგებულადაც მიწაქვეშა წყრილობის გარეშე, სხვ-
 მრევლები რბილი სხვებში. ფახრილ ღერძობებს წვემადგენელ სხვებში,
 გემპროგრადების რეგულაციებისა და დიდ რაოდენობის ატმოსფერული წა-
 ლეების ფრის, ინტენსიური მიმდინარეობის ყველა სხვის გამთვინველ,
 რის მიხედვებაც დიდ რაოდენობით გრძელდება ნაშალი მასალა. თუ მრევ-
 ბი ფაქტურად ნაპირადობით, მათინ ასეთ ნაპირადობით მწარმეებს ინტენ-
 სიური გამთვინველ. ნაპირადობით წინააღმდეგ ატმოსფერული წყალი, გამთ-
 ვინველს ქვეშა ვადადობებს ფა ხელს მიქანდკურ ფაქტურას.

ძირითადი ქალებს, სავრთვადობის კარგად, ქვეშაყვეთი ფა
 სხვებში, ფაქტად მძღვად სხვადასხვა მიქანდკური სვიტებებს ნაშალი
 მასალას. დღევანდელი სხვის ნაშალიკების მიხედვით მიწაქვეშა ფა
 მისი წყლის მატობის მიხედვად, მსხვებში ასეთი მასალის ადგილად
 ვადადობა.

მიწყრული მიხედვებით განვითარებისათვის განსაკუთრებით დიდ
 მინიჭებულთა აქვს მისი სვიტად წყლებს, რამდენადაც მიმდინარეობს პირ-
 ვულიყველისა ფაქტურადობის ატმოსფერული ნაღველების რაოდენობაზე,
 რთვარც ცნობილია, მათი ბუნის კავშირის სანაპირზე ატმოსფერული
 ნაღველები დიდ რაოდენობითაა.

მეწყრული მთვლელებიანი გამომწვევ ბინამგან მიზნებიდან აღსა-
ნიშნავია:

1. შრეების დაქანება ფერდობების დახრილობის მიმართულებით.
2. წყალგამტარი შრეების წყალგაუმტარიან მირიგება.
3. ნაპრაღიდანობა და დიდიღობიანი წყლისფენილობა.
4. მიწისქვეშა წყლები.
5. ქანების მექანიკური თვისებები.

ამგვარად, გეომორფიკული მიხედვით მეწყრული მთვლელებიანი
განვითმარებინათ სხვადასხვა პირობებში აღსაქმობს, რაც იწვევს
სხვადასხვა ფენის მეწყრული ფორმების განვითარებას.

სამეგრელოს უკვენი და მეწყრის ქვეშ იმყოფება მეწყრმომცე-
თი ძირითადი ქანებისაგან წყმიფარი სიფრეები. რგორც გეოლო-
გურნიშნით, უკვენი მთავარნი ნაპრაღი მეფება მესამეული ხეყანების
დასაღვი ქანებისაგან, რთილებიქ წარმოგვენილია უმთავრესად ფხვი-
რი მასალათ-ქვიშებით, ქვიშაქვიშით და თიხებით. მეწყრული მთვლე-
ლები უმთავრესად დაკავშირებულია ქვიშა მლიგოფენის და პონტურ
თიხებთან, რთილთა შრეები განლაგებულია ქვიშა მესამეული კირქვიშ-
ზე და მერგალებზე. კირქვიშისა და მერგალებისაგან წყმიფარი სიფ-
რეები, რთილთაქ ახასიათებს მკვეთრი რელიეფი, წყმიფი იფლებ
მლიგოფენის თიხებით, რთილს გეოპირნი ხასიათდება უსწორმასწორი-
ბით. რელიეფის ასეთი ფორმების განვითარება მეწყრული მთვლელებით
ქვიშა ანიხნას. გეოგრაფიულად მეწყრული ფორმები ურეღებება წყმიფი
სამეგრელები: უკვენი მთის სამხრეთ ფერდობებზე, უკვიშადაქვიშის
მთების ჩრდილო ფერდობებში განსწორი სოფ. ბეღლამაზე. გვიხვება
აგრეთვე უსთას ჩრდილო ფერდობებზე, წყმიფი კი გრძობება აღმოსა-
ღეთისაკენ მიმართუ ხეობისკენადა, სამიდანაქ აღმოსაველითი აღწევს

მიდინარე რევამიფი. სიყ. ბეზღედიან ჩრდილოეთით მიწყრებინ, გავერგ-
 ლება წყვეტილ მიდინარეობაშია სიყ. ღვთადამიმეფი, ხოლო შვიმეფი
 ჭეხურის ფინებინ გასპურთვი ისევე წესამჩნევთ ხევეთ განსაკუთრებნი
 შინ მარცხენა მხარეზე.

პონტურ თიხებთან დაკავშირებული მიწყრები ახასიათებს ვაკის
 გუნტრადურ ნაწილს; იწყება ურთას ჩრდილ მხარეზე, შვიმეფი გრძელ-
 ღება აღმოსავლეთითსაკუთრ სიყ. ღვთადამიმეფი მიმარტულენით და აღწევს
 მიდინარე ფინის ხეობამდე. მიწყრები შვიმჩნეული იქნა აგრეთვე ვა-
 კის ჩრდილ ნაწილში სამეგრელოს მიხედის სამხრეთით სამეგრეობის
 გასწვრივ.

აღმოსავლეთით თიხებთან დაკავშირებული მიწყრები გავერგებულთა,
 რტგორც მიდინარეული ხეობების გასპურთვი, ისე მაღლობთა გუნტრებზე,
 ხოლო პონტურ ნაღველებთან დაკავშირებული კი გვხვდება მხოლოდ ხეობ-
 ებში. აღმოსავლეთით თიხები მუხრადმარტულენით და თხელწრებრით
 ქვეშას მიდრე რაოდენებით წესდავს. მასზე ადვილად მტეიმეფებს
 ვარე აგენებნი და იქვეთ შინ სწრათ ეუთრმისადას. პონტურთ თი-
 ხებნი უფრო მსხვილმარტულენით, ქვეშებს მეტი რაოდენებით შვიტავს.
 ამ თიხებში მიწყრული მთვლენების განვითარებნიანთის მიწვეულთა
 აქვს შრებინ დაგანებათ მიმარტულენთა და მიდინარის მტეიმეფობა.
 სამეგრელოს ვაკის და მთვლენების ურთ-ურთ სწრებულენით ხელწეიმეფობ
 პირდაპირ წარმთაგვებს უბრე აგენსაგურული ნაღველებნი. აგენსაგურული
 წყალი გენთთან თიხებზე ათსულელ ვანებში სურათ გრენათს განდრ-
 უნს; რადგან ვარე აგენებნი ძლიერ მტეიმეფებნი თიხებზე, ამიტომ
 მათნი გეგამითი ხინრად დაგანავრებულთა; ნაპრადებნი წყალი ადვილ-
 ღად სწრის და ურგადებთა სხვადასხვა მიმარტულენით. აგენსაგურული
 წყალი მტეიმეფებს, არა მარტო თიხების გეგამითზე, არამედ მთ სხვათა.

უფრო სიღრმეში მივყავართ მრევლებს. ამის წყალობა თბილის საკრებულო
 მდებარეობს იმდროის სახეს, რაც საბჭოთაო რევოლუციის დამთავრების
 ლიბერაციის თხრობის მიხედვითაა მოქმედება ხშირად ერთ გარკვეულ
 მიმართულებას არ უყვარდება, რის გამოც მათი დამართლება ძველ-
 დობა, - უფრო ხშირად ზედაპირული რელიგიის დაქანებას ემთხვევა,
 მაგრამ მანც ძველი ხდება გარკვევა რამდენი რა ხედავდნენ. თუ
 დამთავრება მიმდინარეობს ნორმალურად მიხედვით ურთიერთობის
 პარალელურად არიან განლაგებული და ყველაზე ძველი მიმართებას
 წინა ადგილებს, ე.ი. უფრო მთავრებულია დამთავრების, მასზე უფრო
 ახალგაზრდა მიხედვით კი მის უკან მიმართებას. ასეთ შემთხვევაებ-
 ში მიხედვით განლაგებულია სასაქონლო.

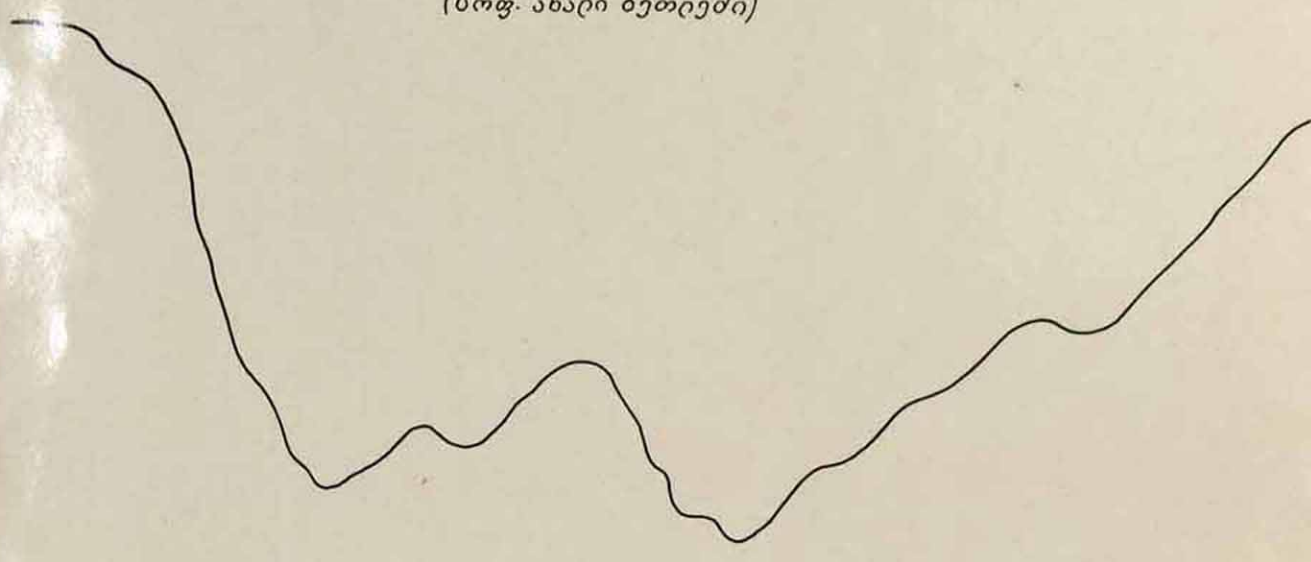
ყველაზე ძველი შემთხვევა უფრო მეტად სახეცვლილი, უფრო და-
 ნარჩენი, ამიტომ რელიგიური მისი განსაზღვრა მეტ სიძველეს წარმო-
 ადგენს.

ხეობებში მიხედვით ადვილად გააქვს მიმართება, პირველად
 გადის უფრო ძველს; ეს პრინციპი გრძელდება მუდმივად, სანამ
 დამთავრების პირებში არსებობს. ძველი მიხედვით მიმართებას
 გათანაბრებს რევოლუციის პრინციპის დაქანებას, რადგან მის
 ადგილს იკავებს ახალი. ზოგიერთ მიმართულ ხეობაში /მაც. ხეობის-
 წყარო/ ჩვენს მიერ შემჩნეული იქნა რამდენიმე მიხედვითი საუბრე-
 რი, რამდენიმე ძლიერ წააგავს მიმართულ ფერასებს, სინამდვილეში
 კი ეს ფერასები დამთავრების შემთხვევა არის განვიხილავთ.

დამთავრული ადგილებში, განსაკუთრებით ლიბერაციის თხრობის,
 ხშირ შემთხვევაში წარმოადგენს წყაროებს, რამდენადაც განვიხილავს ხე-
 ლი შემთხვევა წყაროებში თხრობის არსებობაში. წყარო თხრობის ზედა-
 პირზე იქვებს დამთავრების სიღრმის განვიხილავს, ამას კი მთავ-
 რება ხელში მის ზემოთ არსებულ ქანების სტრუქტურის მიხედვით

ფამიქცერის გავლენას ახდენს აგრეთვე ადგილობრივი მოსახლეობა-
ბუნება, მათ ნაგებობებშიც და ნათესებშიც. განსაკუთრებით მოქმედებს
გზებშიც, ხშირად იქვეც მათ ფანგრევას. 1943წლის მაგისტრალიც სოფ.
კურბუნთან ფამიქცერის გამთ რამდენიმე მოსახლე ფაზიანდა.

ქუჩის ფორმები კვარჩხილელის (გუბურის აუზი) სუბში
(სოფ. ახალი ბუთღეში)

შანშეგადი: პლანი. 1:1000
პროფილი. 1:1000

ნახ. 9

სამეგრელოს უახლეს მორფოლოგიურ ლანდშაფტებში ფამიქცერის პრე-
ცედენტ გეოგრაფიკული რელიეფი ან ასრულებს, რადგან მისი გეოგრაფიკული
გეოგრაფიკული ძეგლი შეიქმნა, ფაქტობრივად მხოლოდ უნდათ მთ-
ლებთან. მისი უფროსი ნაწილი, ის მანძილზე მხოლოდ სპეციფიკურ გამთ-
კვლევაში, რადგან წარმომადგენს მნიშვნელოვან გეოგრაფიკულ მოვლ-
ნას.

ამგვარად, სამეგრელოს ვაკის, რეგონის ვაკისა და სხვადასხვა პერიოდურ-
 ლი ნაწილის გაფორმება, პირველადი რელიეფის განვითარება ძირითა-
 დად მესამეულში დასრულდა; მანდრელო რელიეფი მხოლოდ ერთი ფა-
 ზონის—გოლგოთური სტრუქტურის შედეგად იყო წარმოქმნილი, რმი-
 ლის შედეგადანაირად უნდა წარმოვიდგინოთ ყველაფერი ერთი ამაღლებ-
 ლი ვაკე, რმივლსაც გარს უვლიდა ახალგაზრდა დაუნაპოვებელი მთ-
 ბი. რელიეფის სხვა ფორმების გამომწვევა, კერძოდ მისი დასა-
 ჭეფრება, ერთი-დაკუმულაციური ფორმების განვითარება და სხ.
 უნდა მივიკვიროთ მეოთხეულს. შესაძლებელია პირობების განვითარ-
 რება დამსწრე ჯერ კიდევ მესამეულში, მაგრამ ამის საბუთები ჩვენამ-
 დე არ დარჩენილა.

მეოთხეული იწყება ახალი გვირგვინით, ახალი მთვლინებით,
 რამაც დასრულდა წარმოქმნა დასამეგრელო რელიეფი.

რეგონის მიმართ რაიმეხებში დადასტურდა, ხმელეთის ვერტიკალური
 მოძრაობის შედეგად მეოთხეულში ადგილი უნდა იქონიეს ზღვის ადგილმ-
 რივი ხანობის წინადასრულებ-რეგონისგან, რაც რამდენჯერმე განმე-
 თრდა, რის შედეგადაც განვითარდა /მაგ. ავსტრალიის/ ზღვიური ტრან-
 სები. ამ მოვლამ რამაღ საკითხი დააყენა ჩვენს წინაშე, იყო თუ არა
 შესაძლებელი მეოთხეულში სამეგრელოს ვაკეშიც მოვლენა ზღვის. რე-
 გონის ავსტრალიის შექმნაში დადასტურდა, ყველაზე ძველი ზღვიური
 ტრანსის სიმაღლე 200 მეტრს აღემატება. სამეგრელოს ვაკის ახალ-
 დელი პიკსტრუქტურული მოვლამ რამაღ ვაკეებს ნებას უნდა დაუბრუნოთ, რმი
 ახალი დონის ზღვის შეიძლება მოვლენა სამეგრელოს ვაკეშიც. მიუ-
 ხედავად ამისა ზღვიური ტრანსების დასრულებას ჩვენ აქ არ შევხვდით-
 ვარა. მათი არ არსებობა შეიძლება ავსტრალიის სხვადასხვა მიმდებარე
 პირობებისგან და მიხედვით უნდა მივიჩნიოთ სამეგრელოს ვაკის პირ-

ფასაქვების უკვე არსებობა. ძველი აღუვითონ, რამდენიმე თანამდინ
უკანს ყველა ნაწილზედ დაგრძობა, შემიძებ ისევე ვაფანრეცხა მიფ-
ნარეუბის და დარეუბის ტვარებინ ვამთ, ამიტომ მათი ნაწილები
ყველგან არ დარჩენილა.

საშ. გურამიანი ჩვენი მიერ ნახული აღუვითონ ნაწილები წყალ-
გამცხობი წარმადობენ ურთ-ურთ ასეთ-ნაშის.

რეგირე გეიმე იყო აღნიშნული, მუთახეულები ისევე გრძელდებოდა
ხმელეთის ურეცვალური მიძინება, რამდენი შედეგად მიფნარეუბის
ფასქვთ ხეობის ვამთიქსაყება. აქედან მიმდინარეობს სამეგრელოს
უკანს პიფრეგრეუბი დანაწილები ნაწილი, რამდენიმე არსებობდა
შეცვალა ძველი რეგირე. პირველი ურეცვალური ამქვეყნის შედეგად
მიფნარეუბის ვამთიქსაყება თანის ვაღაპრე, ამით კი უკვე იქვე
ვამთიქსაყება რეგირე ვამთიქსაყება. სამეგრელოს ახლანდელი მიფ-
ნარეუბისადაც ეს პირიფი კიდეც არ წარმადობდა რეგირის ფას-
ქვისს.

მუთახეულის პირველი ნახევარში ადგილი უნდა ვაგრის ვემივრე-
რის მიკვეთი რეგირე, რაც იქვეადა ნიჭენსიურ ვამთიქსაყება და ურე-
თის დაგრძობას ვანსაკუთრებინთ ვამთიქსაყება წყალგამცხობი.
ნიჭენსიური ვამთიქსაყების და დენუფანის შედეგად ვანსიურა მიფ-
/მაგ. ურთ-ურთ-ნაწილად/ სწრაფად დაზღუდობა, მავრამი უკვე-
რეგირე მიძინებინთ ისევე ხეობადა მათი ამაღლები. ურეცვალური
მიძინებინთ რაფენსიურ ვანსიურების მიფი იქვეა ახლანდელი
პიფრე-ქვისის ვანსიურება. ყველაზე ძველი ვეხურის და ხობისწ-
ლის ხეობები. ახალი ხეობების ვანსიურების ფასაქვისი მიმდინარ-
ეობის მათი ყველაზე ძველი ვეხურის ვამთიქსაყება, ურეცვალური
ეს ფრთ ვამთიქსაყება რისედა ვამთიქსაყებას ვამთიქსაყება, ხმელეთის ურ-
ეცვალური მიძინება მათინ ისევე ნიჭენსიური იყო; ამ მიძინებინთ

ხეობებში უმრავლესად ინტენსიური ვაჭრობა ეწეოდა განსაკუთრებით, ვინა-
 იდანაც უკვე დადგინდა / უკეთესად ვაჭრობის / მდებარეობა. გან-
 საკუთრებული ვაჭრობა განიცდებდა ტენდენციას და დიდ სიღრმეზე სარ-
 რის ნაქონლებს ანტიკლიმატი, რაც ადვილად ხმელეთის ტერიტორიის
 ამოწვევით. ვაჭრის ამისა, ამასვე მიძრავდა და უკავშირდა რიგის
 ხეობის ვაჭრობას, რასაც შედეგად მიყვება მასში ჩამოყა-
 ლი მიწისარეობის ურთიერთ-დაზიანების დაწვევა. ასეთივე ურთიერთ-
 ცდუნ და ხეობის წყალი. ვაჭრობის შედეგად ტენდენციას ხეობის ახლად
 განვიხილავთ ურთიერთ-დაზიანების ნაქონლებს ურთიერთ-
 რეობა. მიწისარეობის სარეობის ურთიერთ-გამოწვევას ნაქონ-
 ლების ურთიერთ-დაზიანების ინტენსიური დასრულებით, ნაქონლის მასალისა და
 ახლად მანქანის ვაჭრობის გამო სხვა შედეგად მიყვება, შედეგად
 ურთიერთ-დაზიანების სარეობის მიხედვით მათი სხვადასხვა შედეგად.

ამასვე ურთიერთ-დაზიანების უკავშირდება უკვე კონკრეტულ-
 ტენდენციას შედეგად ნაქონლის ინტენსიური დასრულებით და მიწისარე-
 ბული მდებარეობის განვიხილავთ / მათივე ინტენსიური მანქანის
 არსებობის, ურთიერთ-დაზიანების დასრულებით შედეგად /; ხეობის
 ვაჭრობის მიხედვით განვიხილავთ მათივე დასრულებით და აქედან
 უკვე ურთიერთ-დაზიანების განვიხილავთ. ეს უხეობა, რეალურად კონკრეტულ-
 ტენდენციას სარეობის, ისე განსაკუთრებით ურთიერთ-დაზიანების
 დასრულებით ურთიერთ-დაზიანების დასრულებით დასრულებით დასრულებით
 მათივე ნაქონლების, სხვადასხვა დასრულებით დასრულებით დასრულებით
 დასრულებით. სარეობის ურთიერთ-დაზიანების დასრულებით დასრულებით
 დასრულებით მისთვის დასრულებით დასრულებით, მათივე მათივე დასრულებით
 დასრულებით დასრულებით დასრულებით.

მიწისარეობის განვიხილავთ მიწისარეობის ხეობის მიწისარეობის
 დასრულებით დასრულებით, სარეობის ურთიერთ-დაზიანების დასრულებით

ეროვნობა, რაც ნიშნავდა პირველი ფრანსის ბუნებრივობის ხარჯზე მიღ-
 ნარის კალაპოტის გაგანვირებას და ხელსუფლებით ხელში ატარებუ-
 ზე მუშაობის აღორძინის განვირებას. მიუხედავად სიღრმის ეროვნობის
 ბუნებრივობისა მიღნარის ფრთხილ მათზე ბუნებრივობა ახლანდელია უფრო
 მკაცრი იყო. ხელბუბს ბოლოს ახალსაბუნებრივობა ფრანსისგან გაგანვირება,
 მაგ. ფრანსის დიდობისგან. მიღნარები მუშაობისგან იყო, რასაც,
 ბუნებრივობისა, ხელს უწყობდა მთლიანად მუშაობის საბუნებრივობა.

საკუთარივენი პირველი ხელბუბი გაგრძელება დიდობის განმარტ-
 ბაში, მაგრამ მუშაობის ხელბუბი /კალაპოტის/ განვირების ახალ ამ-
 ტობას, რასაც მუშაობის მთელი ახალი ფორმები. პირველივენი
 კალაპოტის გაგრძელება მანამდე გაგრძელებს აღნიშნულ და ხელბუბი
 ახალი სახეობის მიხედვით ფრანსის განვირებას. ამასობაში მუშა-
 ბის ვიწრო გაგანვირებას. ვერტიკალური მძრაობის ამჟამინდ-
 ელს სიღრმის გამო განვირება 17 მიწისგან ფრანსის. ვაჟში ეს
 ფრანსის უმთავრესად აღნიშნულ ბუნებრივობა, ხელს მარტობაში, მაგ.
 განსაზღვრა მთლიან, ძირითადი უბნებს. მიხედვით ფრანსის, ბუნებრივობის პირ-
 ველობა უფრო განვირება, რაც კიდევ უფრო მუშაობის ადამიანებს მიღნა-
 რების ბუნებრივობას. მიხედვით ფრანსის განვირების ბუნებრივობის მთავარი
 მიღნარული ხელბუბის ბუნებრივობისა ფრანსისგან განვირებას გვერ-
 დობის ხელბუბისა; ვინა ადრე წარმართობის გვერდობის ხელბუბისა გან-
 ვირება ახალი ხეობის. ამგვარად, პირველი-ველი კიდევ მუშაობის რეალური
 ბუნებრივობა. გვერდობის ხელბუბისა წარმართობის მიხედვით ფრანსის ბუნებრივობის
 სახეობის, რეალური წარმართობისა მათ პირველი ფრანსის.

ხელბუბის გაგრძელებაში კიდევ მუშაობის გამოვლინის მიღნარება მ-
 რის წყაროებისგან მარტობის რეალური. სამეგრელოს ვაჟში ახალი
 ვერტიკალური მძრაობის ბუნებრივობის ბუნებრივობის რეალური
 ფრანსისგან უფრო განსაზღვრული და მთლიანი განსაზღვრული ხელბუბი
 გაგრძელებაში გამოიწვია მთელი რაიონის გრუნტის წყლის დონის საბუნ-
 ბრივობისა

თს დადასტოვება, კარსტული მიწებზედის გაძლიერება. დაკარსტვა, გარდა
 კირქვიდან მიღებისა, წყლის კირქვის კონკრეტული სახეებისა. მუხრე ტერას-
 ბუც, მისგანველი პირველისა, დამწვრ დედასიგნის დაგროვება, იქ, სა-
 დას მუც სიგანეს აღწევს ეს ტერასი, დედასიგნის სიმაღლე წყალგამცე-
 ჟიდან მიდინარის კალაპოტის მიმართული საგროვებლად მიდინდება.

მიხვარ მიდინარეთა მტკიცე წინადადება /მაგ. ჟანისწყალი, მხხმური და სხ./ მესართავთა დადასტოვება მიდინარის დინების მი-
 მართული; ამით კი მათ მტკიცე დადასტოვება წყალგამცეჟი, რამდენც
 ამ ნაწილში მუხრე ტერასს წარმოადგენს.

განაპირთა მიღებში ხეობების ახალი გაღრმავებით რელიეფთა განი-
 ცდა მუც დადასტოვება, ახალი გამკვეთი ხეობების განვიხარებთ,
 მაგ. მუხრის ურთას აღმოსავლეთ ნაწილში აძლიერებს უკუსვლითი ურთ-
 ბის და მისი მალად ნაწილში იჭრება თავის სათავით. ურთობებზე
 ვიხარებთ ახალი ხეობის და ხრამები, დედასიგნის მატყლოებს და ღვა-
 რებს დაბად ნაწილში დიდი რამდენობით სამთავის ნაშალი მასალა.

ვაცის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილში, რამდენც კონკრეტული სახეებისა-
 გან ვეფება, მაღლობები კიდევ უფრო გარკვეული გამოიხატა რელიეფ-
 ში, მათ დადასტოვებით მიიღეს კონუსისებური ფორმა მუხრე ურთობ-
 ბით. ამ მაღლობთა დედასიგნის იხვევ გრძელდება კონკრეტული სახეების
 მუხრე მუხრე მასალა ირთხება და კონკრეტული სახეების იშლება. მიმდინ-
 ნარებებს რა რელიეფის ღრმად დასურვა, ხეობების გაღრმავება, ამას-
 თან მუხრეობით, ლუცა ნაკლები ამვილიტუფით, დაბლდება იზოლირებული
 მაღლობები. ყველიც ამის გამო მუხრე ტერასის გაფორმებით რელი-
 ეფს კიდევ უფრო მკვეთრად მუხრის ურთობთა და დადასტოვებით ფორმების
 განვიხარება, ხეობების და წყალგამცეჟების გაფორმება.

ხეობების გაღრმავებამ სწრაფად გააძლიერა დადასტოვების პრეცედენ-
 ტი, ამის მუხრე მიდინარეების მიერ დიდი რამდენობით იქნა დადასტო-
 ლი მასალა. მუხრე ვრცელად დასტოვება მთავრად სიღრმის ურთობის

Գրեանն զանցնաբարձու. Յիմոտ հիցն սղունճնոյ, որմ ճիւսաժըղծընս
 յն Գրեանն Եպտոսնն յոյրմիւրն ցոնցարնն յլանքսեցոյն Երո-յրո
 Նօսքոսն, իսքոսն սմ զրոսն սքոնն Կիտնքսն Եմըղոսն յարճոյսն
 սմոթըցսն. Նսյրոսքո զսցոնցարնն ճիմքոս Յիմոսքոսն զնսց մոմ-
 քոնարնոսն Եմըղոսն յարճոյսնն մոժրաոսն, մսգրամ զսցոնքոն
 յիմոսն ճսլընն ^{սմՅոնօրն} սմՅոնօրն; սմսն սքոսնօրնն մքոնարնոյ-
 ճն Գրեաննն Նոմսքոն; մսգ. ^{սննքոսն} Գրեաննն Նոմսքոնն Նսյրոսքո սմոթ-
 րամքո սլքոյն. մոն ճիմքոսն Կոսյոս յիմոսն ճիմքոսն սղունճնոյն մո-
 ժրաոսն, յն, իսքոյնն սքոս, քոսն սնսմքոսն Եմքոննն զս Նսյրոսքո ից-
 ճոյոսն զանցնաբարձու. Եմքոննն Երոսնն ճիւսնօրն. Նսմսգոյրոսքո
 զսժըղքոսն սկոյմընսցոյրն Յոսքոննն. հիցոմքոննն սնն Գրեանն-
 քոսն սմոթրոսնն Գրեաննն զսքոննննն, Եմքոնննն ճընն Գրեանն
 ճնննն մոմքոնարնոսն սլքոննննն զսգրոսնն; ճոննն Եմըղոսնն սնս-
 ճնն սմոթըցոնն ճիմքոսն մքոնարնն յսնսոսքոն զսքոննննն յլանսնն-
 ճնն զսգրոսնն սլքոննննն զս սքոննննն սմոթրոսնն Գրեանն. մոս-
 յսն Եմքոնննն սքոյն զանցնաբարձոյն ճիւսսննննն զսքոննն սնսնն
 սնսննն, ճըննննն յն յիմոսն իմոսն հանքոյնն ճըննննննն. մոսսն-
 ճնն մքոնարնոսնն Նսմսցոննն զանննննն մսլանն մոնննննն /հիցո-
 ճոյոսն/ զսքոսնննն. սմոթրոնն Նոնննննննն Երոսնն մոյննննն Նոն-
 ճնն. մքոնարնոսննն ճըննն իսքոյննննն Նսգրոնննննն ճիմքոննն.
 զսցոնցարննննն զսմոսնննննն մոսքոսննննն յսյրոնն ճիմքոննննննն
 ճն, սքոնննննննն ճննննննննն իսքոյննննննն ճիմքոնննն; Եմքոննն
 Երոսննննն-սկոյմընսցոյրնն Յոսքոննննն ճըննննն. Եմքոննննննն
 ճնն զսմոսն ճնննն մոմքոնարնոսնն ճոննննննն յսննննն զսմոսննննն, Երո-
 ճոյոսնննն ճըննննննննն Նսյրոնննննն ճըննննննննն զսքոննննննն

მნიშვნელოვანია. დღევანდური ნაღვლები დაგროვდა ახალი, ამდებრივად
 ტერასებზე, მავრამი თხელი საფარი. მესამე ტერასებზე განვიტარე-
 ბით ხეობებში მიიღო ახლანდელი უარსა და ამის ვაკის რელიეფის
 განვიტარება ახლანდელი ურთიერი აკუმულირებული უარმდებრივ
 მნიშვნელობა. მიიღიანება თორის მიღებაზე წყალგამდენებზე კიდევ
 უარს და მთავრდება მთავარ განვიტარება, განსაკუთრებით ბოლო
 ნიშნობებზე მთავრდება ვაკის ტერასული ნაწილი. ურთი-
 რადიანი მთავრდება სამხრეთით დასრულია ახლანდელი რელიეფის განვი-
 ტარება.

ახალია ცვლილებებში კიდევ უფრო განვიტარე დღევანდელი აგრეთვე
 ეკონომიკური მიხედვებით განახლებაზე; ხეობებში განვიტარე-
 და ახალი მიწები. ამ პრეცედენტს დასრულებს მთავარი ვაკის
 უარებში სიღრმის ურთიერი ნაღვლები და განვიტარებული კლასიფიკა-
 ტი ნსევ დღევანდელი ახალი აკუმულირება. ახალი პრეცედენტი რჩება მთ-
 ლი რაოდენი ეკონომიკური მიხედვებით განვიტარებამდე. რეზილიანტი
 ხეობები ნსევ განვიტარების მიხედვით ამისთვის და ახალი აკუმულირების
 განვიტარებზე ყველაზე დასრული სამხრეთით-მთავრდება განვიტარებას.
 ამ მიხედვებით ეკონომიკური ცვლილებები არ მიხედვინია. მავრამი
 რელიეფში ბოლო ნიშნობები მესამე ტერასებზე მნიშვნელოვანია.

რაოდენი კლასიფიკაციის უარებში ხეობების ეკონომიკური მიხედ-
 ვებით არ დასრულებულა, ამიტომ მთავარი ნაღვლები სამხრეთით განვიტარების
 აქვე-დასრულებს, რაც ნსევ მიქმედებს მის /სამხრეთით/ რელიეფზე.
 ამისთვის რელიეფში სამხრეთით-მთავრდება ნაღვლები ნიშნობებით მიიღი-
 ნებას. ამიტომ ის რეზილიანტი მიღებაზე მიხედვინია. სხვა
 ეკონომიკური უარებში ურთიერი ახლანდელი რელიეფის განვიტარებ-
 სითვის, ახლანდელი აკუმულირება მის მიხედვით-დასრულებს პრეცედენტს; განვიტარება

შ ა ს კ ვ ნ ა

1. სამეგრელოს ვაკე მდებარეობს დასავლეთ ვაკეპანთონის სამხრეთი ფრთხობის განსწვრივ აღმოსავლეთ სიგრძეების $42^{\circ} 19'$, $41^{\circ} 47'$ და ჩრდილო სიგანეების $42^{\circ} 48'$, $42^{\circ} 17'$ მონაკვეთები.

2. სამეგრელოს ვაკეში ძლიერია ჩატარებული გამკვრივებში მთავარი გეოგრაფიული ხასიათის დეო, ან უმსახურებოდა მისი გეოლოგიური სტრუქტურის შეესაბამება. გეომორფოლოგიური შეესაბამების მიზნით სპეციალური მუშაობა ძლიერია თითქმის არ წარმოდგება.

3. საერთოდ, ვაკის ზედაპირი ხასიათდება ცალკეობრივ-ბორცვიან რელიეფით, ამალაბული განსწვრივი წყაროგამყოფობის დაბლობებთან მორიგეობით. უფრო მაღალი პიკეტაგეოლოგიური მდგომარეობით გამოირჩევა სამხრეთი განაპირა-ურთა-აკი-ნოქალაქების მთები და წყაროგამყოფი მხარეებელი კონუსისმაგვარი მაღლობები.

მთელი რაიონი შეიძლება დანიშნოს ოთხ მორფოგრაფიულ ნაწილად:

- 1/ სამხრეთი განაპირა /ურთა-აკი-ნოქალაქების/ მთები.
- 2/ სამხრეთი მიმსპირა სერები.
- 3/ ვაკის ცენტრალური ნაწილი.
- 4/ ჩრდილო მიმსპირა სერები.

4. ზედაპირული რელიეფის უსწორმასწორობის წარმომტყდელი ძირითადი ფაქტორებია: გეოლოგიური სტრუქტურა, მდინარის მოქმედება, მიწყრული და კარსტული მოვლენები.

5. რელიეფის სტრუქტურული ფორმები: ა/ ანტიკლინური მთები, ბ/ მიმსპირა მორეკლინური სერები და გ/ ვაკის ცენტრალური სინკლინური ნაწილი.

ა/ ანტიკლინიკურ მთვებს ეკუთვნის-ურთა-ეკი-ნეოქალაქევიტის მთვები, რეიმღებშიც აგებულნიც ცარცის და პალეოგენის კირქვიანობისა და ბურგურღებობისაგან. მათთვის დამახასიათებელიც ციფრული ფორმებშიც და კარსტული მთვლებებისაგან უსწორმასწორო მხები. მხებიც ბუნებრივად და-ფორმულიც ელუვიონი. ფორმულიც ბოგინი ნაწილი, მან. ტუხურიც ხეობაში სიფილიტულიც, დანარკულიც პრეკამბრიულიც წარმომადგენის ბრუნ-ბივი. ამჟამად ეს მთვები წვიმდება განისაზღვრის ნიშნისებულად დანარკულიც ანტიკლინიკურ მთვებაც.

ბ/ ანტიკლინიკური მთვების პარალელურად, მალაღი ნაწილიდან ვასტორი-ვი ხეობებშიც ვამოცხადებელიც მონტკლინიკურიც სურვიში, რეიმღებშიც აგებუ-ლიც უმთავრესად მესამევიტიც ნიშნისებების ფხვიერიც და რბილი ქანე-ბობისაგან, რაც მათი დაბალი რელიეფის მთავარ მიზეზს წარმოადგენს.

გ/ ვაკის დიდი ცენტრალური ნაწილი, რეიმღის სინკლინიკური სტრუქტურით ხასიათდება, აგებულის პლიტენურიც ნიშნისებების მხებიც და კონკრეტულიც ფორმისაგან. რელიეფის მთავარ განმსაზღვრელ ფაქტორს აქ მიიჩნევენ ეროზიულ-აკუმულაციურიც პრეკამბრიულიც წარმომადგენის მიწათმშენებელიც ხეობებისაგან ვაკე დახრამულიც ცალკეულ წყაროვანიც. წყაროვანიც მალაღი კონუსიკულიც მთების განვითარებაც დაკავშირებულიც მათ აგებულებასში მათარიც ქანების-კონკრეტულიც მონაწილეობასთან. ვაკის ჩრდილო კიდეში მიღის-პირე მთვლებიც წარმოადგენს პირვილ სარკურს ვაკიდან სამეგრე-ლის მთებისაკენ.

6. სამეგრელიც ვაკის ფორმა ნაწილიც ძლიერ განვითარებულიც ეროზიულ-აკუმულაციურიც ფორმები, რეიმღის განვითარება მთხდა გეოლოგიურიც წარსულშიც და მიმოინარეობს ამჟამად. აკუმულაციურიც ფორმები გვიდებდა არა მარტო ხეობებში, არამედ წყაროვანიც. სამხრეთ განაპირა მთებს კვეთს ბოგინი მიწისარე: მან. ბუნარ-

ამ რეგრესიული ენობის შედეგად გამოაკვირება ურთა; ფეხურიც კი ნიქალაქევის სტრუქტურა.

7. ვაკის სივრცეში მიდინარეული ხეობების უმრავლესობა, გეოლოგიური სტრუქტურის მიხედვით, გარდობადობითა ანუ სწავლინური, ფეხურის ხეობა ნიქალაქევის მიხედვით გამოყოფილია, ხოლო ნიქალაქევის მიხედვით უარგლებში შეიძლება ჩამოვარდნის სტრუქტურად.

8. მთავარ მიდინარეულ ხეობებს /რეგრესიულია მათ. ფეხური, ხეობის წყალი, ცივი და ჭანისწყალი/ აქვს ჩრდილო-სამხმ აკუმულირებული ტრასის, რეგრესიული პირველის სიმაღლე უფროს სარეზერვუარ აქტივებს, მუხრესი-ჩვიდმიწმეებს, მესამესი-ნაგახეობიწმეებს. გარდა ამისა არის უფრო ძველი ალუვიონის ნაშთები, მათ. სოფ. გურამთან ფეხური-ცივი წყალგამყობი. ტრასებში არსებობს ადასტურებს, ხეობათა ციკლიურ განვითარებას, ხოლო მათი სიმაღლე—ხმელეთის ვერტიკალური მოძრაობის ამჟინფლს. ხეობების განვითარებაში გაველიანს ახდენდა მათი ზღვის დონის ცვალებადობა. მათი ზღვის სანაპირის (მათ. აფხაზეთის ტერიტორიაში) ტრასებში დათარიღების მაგალითში შეიძლება ჩინასწარ ვივარაუდოთ სამეგრელოს ვაკის ტრასებში ხევალებში შემიდევნაირად: აქტივინანი ტრასის მთავარდონს მათი ზღვის 4-8 მეტრთან ტრასის და განისაზღვროთ პოსტვიურმულად; ჩვიდმიწმეინანი-ახალ-ევესინური /12-17 მ./ და ხმელთაშუა ზღვის მონასტრული /18-20 მ./ ტრასის და განისაზღვროთ ვიურმულად; ხოლო ნაგახეობიწმეინანი მათი ზღვის უზუნღარული-კარაჭეაველი აუზის და ხმელთაშუა ზღვის ტრინული ტრასის /30-35 მ./ და განისაზღვროთ რიყულად.

9. კარბონატული ქანებისგან აგებულ ვაკის ყველა ნაწილში მათონს დამახასისალებელია კარსტული ფორმები.

ურთა-ვაკ-ნიქალაქევის მხეშიშე განვითარებულია კარსტული ძაბ-

რეზი და პოლიტიკა, ურდუბეზი კარგი ურდუბი და გამტკიცებულები.
ვაკის კირქვიის კონკრეტული ნახუდი და აღწერილი იქნა გამტკიცა-
ბულები, რევილითა ცივილით ახასიათებს ურდუბი ბაქუბი, რევილით
ქარმიტობა დაკავშირებული უნდა იყოს ვაკის ურდუკარგი მიძინაობასა
და პიფრქვილის განვიტარებასთან.

10. კლიტკვიისა და პონტონი თხუბისაგან წვიმდგარ სივრცეებს
ახასიათებს მიწყრული მივლინები და გვივდება, რევილით ხეობებში,
იხუ მილიტობა ურდუბეზი. ბოვილით ხეობაში მიწყრები აწვიტარებს
ფსუვიტკვიასებს. დამიწყრული ადვილიებში გეოპიტიული რევილით ძლიერ
უსწორმასწორება. დამიწყრვა მიძინარეობს ამჟამად.

11. სამეგრელით ვაკის ახლანდელი რევილით განვიტარება იწვიება
გეოპი მიწყრულიდან, რევილით კავკასიონის სამხრეთი ურდუბის პი-
ტიუვილი ნაქილები ავიტარებოდა ბოვილით. პიტივიში ვაკის
დაბალი სიკლიტული ნაქილი იხუვი დამიწყრვა პონტონი და კირქვიის
ბოვილით. ამ დროს განვიტარვა მივები ურდუ მილილი იყუ, ხილი ფიტი-
ლური ნაქილი ურდუბი ურდუბი მიკლიტული ვაკის ქარმიტარებდა.

12. ვაკის ახლანდელი პიფრქვილი განვიტარება მივთხულები; მი-
წვიმე არსებული მიფრქვილის ნაქილები დღემდე თიქვიის არ დარჩენი-
ლა, მაგრამ წვიმდება ვივიტილი, რევი ადრინდელი მიძინარეებს ახასია-
თებს ურდუ განვიტი ხეობები, ამის დამადასტურებელით ძველი აღუ-
ვიტონი წყარვა მივთხუვი სთუ. გურქვიით.

მივთხულები კავკასიონი განვიტარება ურდუკარგი მიძინაობა, რევი
გაველინას ახლები მის პიტიუვილი ნაქილები. ამიქვიის დროს სილი-
ბის ურდუბი ძლიერებოდა, მიძინარე ახალი აღუვიტონი კარაპოტის აღრმი
ვიბი და ტვიანის ვივიტილები; ეს მიძინაობა განვიტარება რამდენი-
მიქარი, რასაც ტვიანების რევილით ადასტურებს. ადრინდელი ვაკის
გეოპიტიული ახალი პიფრქვილი გამიქვიდა; ხუვი-ხეობებში დასა-
ქვირებს ვაკე და ამით რევილით უსწორმასწორება განვიტარება.

1. АНДРУСОВ Н. Взаимоотношения эвксинского и Каспийского бассейнов в неогеновую эпоху. Изв. Ак. Наук, 1918.
2. ბიბიჯი - Послетретичная тиренская терраса в области Черного моря. *Bull. int. de l'Ac. Sci. de Bohême*, 1925.
3. Архангельский А.Д. и Страхов Н.М. - Геологическая история Черного моря. Бюлл. Моск. Общ. Испыт. Природы, 1932, т. X.
4. Архангельский А.Д. - Краткий очерк геологической истории Черного моря. П Конференция А.И.Ч.О.Е. Путеводитель экскурсии, 1932.
5. Архангельский А.Д. и Страхов Н.М. - Геологическое строение и история развития Черного моря. Акад. Наук СССР, 1938.
6. Богданович К.И. - Карк и Бутов - Геологическое строение Черноморского побережья. Тзв. Геолог. Ком., т. 35, 1912, № 1 / отчет за 1911г. /.
7. Гачечиладзе И. Краткий климатический очерк Колхидской низменности. Вестн. Инст. экспер. Астрономии Грузии, № 8, стр. 68-98, Тбилиси, 1930.
8. Григорович-Березовский Н.А. Постплиоценовые морские отложения Черноморского побережья. Зап. Новор. Общ. Ест. XXIV, 62, 1902.
9. Громов В.И. - Итоги изучения геологических условий нахождения палеолита на Кавказе и его значение для четвертичной стратиграфии. Бюлл. Ком. по изуч. четвертич. периода, № 6-7, 1940.

10. Добрынин Б.Ф. - О террасах Восточного Средиземья.

"Землеведение", т. XXXIV, вып. 3-4, стр. 159, 1932.

11. Әпәтәтә - Террасы Абхазии /геоморфологический очерк/.

Ученые записки Моск. Ун-та, вып. V, стр. 130, 1936.

12. Әпәтәтә - Закавказье. Оунт Физико-географической характеристики. Изд. Акад. Наук СССР, 1940, Москва.

13. Depereh Ch. *La classification de Quatre terraines et sa corrélation avec les Niveaux Préhistoriques, Compt. Rend. Soc. géol. de France, 1921.*

14. Винда - Оседания почвы в сел. хунцы Сенакского уезда.

Изв. Кавк. отд. Инст. Русск. Геогр. Общ. т. XIV, 1901, Тифлис.

15. ვანუშვილი - *ქვემოქვეყნის მდებარე სამუხრამეტოვანი.*

1842, ს.-ჯეოგრაფიკული.

16. Әберзин А.Г. О фаунах из морских террас Абхазии.

бюлл. ком. по изуч. четвертичн. периода, № 6-7, 1940.

17. Кавришвили В.И. - Ландшафтно-гидрологические зоны Грузии.

Гидро-климатологическая кафедра при Тбилисск. Гос. Унив-те им. СТАЛИНА, 1939, Тбилиси.

18. ვანუშვილი ი.ვ. *მასალები სამუხრამეტოვანი გეოლოგიისათვის.*

გეოლოგიის უნივერსიტეტის მოამბე, VII, 1927.

19. ბიბიჯი - სამეცნიერო სამსახურთა კონვენციის ბიულეტენის ნაწილის გეოლოგია. საქ. გეოგრაფიკული საზოგადოების შრომები, 1, 1939, გვ. 75-91. თბილისი.
20. Козлов А.А. - Предварительный отчет о геологических исследованиях в б. Сухумском уезде в 1929г. Изв. Всесоюз. Геолог.-Развед. Об., един., УІ, вып. 68, стр. 999, -1025, 1932.
21. Коростелов Н.А. - Климатический очерк Колхидской низменности. Изв. Научн. Мелиор. Инст. УІ, 1928.
22. Кузнецов С.С. - Попытка геоморфологического расширения Закавказья. Изв. Гос. Геогр. Общ. т. 70, вып. 3, 1938.
23. Ламберти Арканджело. - Описание колхиды, называемой теперь Мингрелией. 1654.
24. Маевский В.Т. - Кутаисская губерния. Военно-статистическое описание. Изд. отдела Генеральн. Штаба Кавказ. Военного Округа. 1896. Тифлис.
25. Михайловская О.Н. - Четвертичные террасы Абхазии. Тр. перв. Всесоюз. геогр. С. езда. вып. 8, 1934.
26. Михайловский С.Н. - О некоторых современных отложениях, террасах и ракушниках Черноморского побережья Кавказа и Крыма. Изв. Геол. Ком. ХУІ, № 7, 1927.

27. Мефферт Б.Ф. - Геологические исследования в Мингрелии

/предварит. отчет о работах 1929г./

Трл. (Трл. Мин. Мин). Гл. Геол. разв. Упр. 1931г.

Тр. Гл. Геол. Разв. Упр. вып. 64.

28. Москвитин А.И. - Ледниковые образования Красной поляны,

террасы р. Мзымты и части черноморского побережья Кавказа. Булл. Ком. по изуч. Четверт. периода, № 4, изд. Ак. Наук СССР, 1938.

29. Negris Ph. - *Les terrasses du Nord du Peloponese et la regression quaternaire. Paris et Athenes. 1910. p. 13.*

30. Бუგუბიძე, ა. ი. ძეგბანგ ვეხურის აუბის ჯიჲრთვრბაჲთა.

/1937წ. ზაფხურის სამეგრელოს ვეხურთვრბის მასალები სამეგრელოს-ხერცხურის/.

31. Петропавловский В.Н. - К вопросу о черноморской трансгрес-

сии. изв. Гос. Геогр. Общ. L XIV, вып. 4-5, 1932, стр. 352.

32. Подозерский К.И. - В Мингрелии.

Изв. Кавк. Отд. и Р Г О, XV, 1902.

33. Прендель Р. - Отчет об экскурсии, произведенной летом

1878г. в прибрежной полосе Абхазии и Черноморского округа. Зап. Новорос. Общ. Естествоиспыт. т. V, вып. 2, 1879.

34. Рейнгард А.Л. - Несколько слов о причерноморских и доли-

ных террасах Кавказа. Ежегодник по геолог. и минералог. России, т. 17, вып. 4, стр. 81-84, 1916г.

- 35. Добринин - К вопросу о делении Кавказа на морфологические области. Изв. Кавк. Отд. Русск. Геогр. Общества т. XXV, № 2-3, 1917, Тифлис.
- 36. Добринин - Некоторые геоморфологические проблемы, Кавказа и пути их разрешения / к вопросу о возрасте черноморских террас/.
Тр. Перв. Всесоюзн. Геогр. С. съезда, вып. 3, 1934.
- 37. Добринин - К вопросу о послетретичных тектонических движениях на Кавказе.
Тр. Советск. Секц. Международн. Асоц. по изуч. четвертичн. периода, вып. IV, 1939.
- 38. Селянинов, - Общий очерк климата черноморского побережья Кавказа. Москва, 1936.
- 39. Срловьев Л. Н. К вопросу о геологической датировке абхазского палеолита.
Вюлл. Комисс. по изуч. четверт. периода, № 6-7, 1940г. Москва.
- 40. Симонович С. Г. - Бацевич Л. и Сорокин А. Геологическое описание частей Кутаисск. Лечхумского, Сенакского и Зугдидского уездов.
Матер. для геолог. Кавказа, серия I, кн. 5, 1875.
- 41. Шанцер Е. В. - Условия залегания и геологическая датировка абхазского палеолита.
Вюлл. ком. по изуч. четверт. периода, № 6-7, Москва, 1940.

42. Швецов М.С. - Предварительное сообщение о геологическом
исследовании Кавказского побережья Черно-
го моря. Ежегодн. по геолог. и минералог.
России, т. XI, вып. 8, стр. 256-262, 1911.

43. Щукин И.С. - Очерк геоморфологии Кавказа, часть 1,
Большой Кавказ. Асоц. научн. иссл. лист.
при физ.мат. факультете I Моск. Гос. Универ.
Москва, 1926г.

44. ჯავახიშვილი ა.ბ. საქართველოს გეოგრაფია. ტ. 1, გეომორფოლო-
გია, თბილ. უნივერს. გამომცემი, 1926.